

นโยบาย วัตถุประสงค์ และโครงสร้างองค์กรของสถานีวิทยจุฬาฯ

สถานีวิทยกระจายเสียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับการจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2501 โดยกลุ่มนิสิตฝ่ายแสงและเสียง สโมสรนิสิตจุฬาฯ ที่ได้พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในกิจกรรมของสโมสรนิสิตการกระจายเสียงของสถานีวิทยจุฬาฯ ได้ดำเนินเรื่อยมา จนถึงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2505 นิสิตได้ใช้สถานีวิทยอันก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในมหาวิทยาลัย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยคือ จอมพลประภาส จารุเสถียร อธิการบดีในขณะนั้นจึงสั่งปิดสถานีวิทย ต่อมาในปี พ.ศ. 2508 มหาวิทยาลัยได้เปิดการกระจายเสียงอย่างเป็นทางการโดยให้หน่วยโสตทัศนศึกษากลางเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบการส่งกระจายเสียงและได้มีการปรับปรุงรูปแบบเนื้อหาการกระจายเสียงของสถานีฯ เพื่อให้เป็นสื่อภายในมหาวิทยาลัย จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2520 เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยในการให้บริการการศึกษา มหาวิทยาลัยจึงได้มีการเปลี่ยนโครงสร้างของสถานีวิทยจุฬาฯ ให้ย้ายไปอยู่ภายใต้สังกัดของฝ่ายวิชาการ กองบริการการศึกษา จบจบปี พ.ศ. 2535 มหาวิทยาลัยก็ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างของสถานีฯ ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้การดำเนินงานของสถานีฯ เป็นไปในเชิงสื่อมวลชนและมีความคล่องตัวสูงขึ้น จึงมีการปรับปรุงโครงสร้างของสถานีฯ ให้มีระบบบริหารที่แยกออกจากระบบราชการ หรือที่เรียกว่า สถานีวิทยจุฬาฯ ในรูปวิสาหกิจ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้มองเห็นภาพรวมลำดับขั้นพัฒนาการของสถานีวิทยจุฬาฯ จากอดีตจนเข้าสู่ระยะปัจจุบัน และเพื่อให้การศึกษาถึงนโยบายวัตถุประสงค์ และโครงสร้างองค์กรของสถานีวิทยจุฬาฯ เป็นไปอย่างชัดเจนยิ่งขึ้นจะลำดับการศึกษาออกเป็น 4 ระยะ ตามช่วงการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ

- ระยะที่ 1 ลักษณะสถานีวิทยทดลองเพื่อกิจการนิสิต (พ.ศ. 2501-2505)
- ระยะที่ 2 ลักษณะสถานีวิทยเพื่อกิจการชุมชนมหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2508-2520)

ระยะที่ 3 ลักษณะสถานีวิจัยในรูปแบบการให้บริการวิชาการแก่สังคม
(พ.ศ. 2520-2535)

ระยะที่ 4 ลักษณะสถานีวิจัยในรูปวิสาหกิจ (พ.ศ. 2535-ปัจจุบัน)

ระยะที่ 1 ลักษณะสถานีวิจัยทดลองเพื่อกิจการนิสิต (พ.ศ. 2501-2505)

การจัดตั้งสถานีวิจัยจุฬาฯ ในระยะแรกนั้นไม่มีนโยบายและเป้าหมายอย่างเด่นชัดแต่เกิดขึ้นจากการตื่นตัวของนิสิตที่ต้องการทดลองใช้ความรู้ภาคทฤษฎีเกี่ยวกับงานทางด้านวิทยุกระจายเสียงมาประยุกต์สู่ภาคปฏิบัติ โดยการฝึกฝนทักษะความรู้ความสามารถจึงได้ทดลองทำเครื่องส่งกระจายเสียงขึ้นมาแล้วส่งกระจายเสียงในนามของวิทยุจุฬาฯ ศาสตราจารย์อาภรณ์ เก่งพล ได้กล่าวถึงจุดเริ่มต้นของการจัดตั้งสถานีวิจัยจุฬาฯ นี้ว่า¹

... ที่จริงมันเป็นสถานีดทดลองมากกว่า เดิมทีเดิยวราวปี พ.ศ. 2496-2497 เมื่อผมเป็นนิสิตอยู่ สมัยนั้นเขาจะจัดงานชุมนุมวิทยาศาสตร์ประจำปี โดยคณะวิทยาศาสตร์เป็นเจ้าภาพ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ก็เข้าไปมีส่วนร่วมด้วยว่าเรามีเทคโนโลยีอะไร สมัยนั้นเราทำเครื่องส่งเล่นๆ คล้ายๆ เรามาหาประสบการณ์ทำเป็นเครื่องส่งขึ้นมาแล้วส่งในนามของวิทยุจุฬาฯ

จากจุดเริ่มต้นที่เกิดจากการตื่นตัวในการพัฒนาความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีการกระจายเสียงโดยมีนิสิตจากคณะวิศวกรรมศาสตร์เป็นแกนนำสำคัญ เมื่อพัฒนาจนสามารถส่งกระจายเสียงได้จริง สโมสรนิสิตจึงได้นำมาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมของสโมสรนิสิตเพื่อปรับปรุงสื่อกระจายเสียงแบบเก่า ซึ่งเดิมเคยเป็นการ

1. สัมภาษณ์ อาภรณ์ เก่งพล, กรรมการสโมสรนิสิตจุฬาฯ พ.ศ. 2496-2497 หัวหน้าช่าง พ.ศ. 2508-2520 และหัวหน้าสถานีวิจัยจุฬาฯ พ.ศ. 2520-2534, 7 พฤษภาคม 2536.

ส่งเสียงตามสายที่มีข้อจำกัดของการติดตั้งเครื่องกระจายเสียงได้เพียงตามจุดบริเวณอาคารต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย ประกอบกับส่งกระจายเสียงได้เฉพาะในช่วงเวลาพักเท่านั้น ทำให้การส่งกระจายเสียงไปได้ไม่ทั่วถึงและไม่ตลอดเวลาเพื่อขจัดปัญหาดังกล่าว สโมสรนิสิตจึงได้นำการส่งกระจายเสียงในรูปของวิทยุมาทดลองออกอากาศแทนการส่งเสียงตามสาย เพื่อเป็นการขยายขอบเขตการส่งกระจายเสียงให้นิสิตสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้ตลอดเวลา

สถานีวิทยุสโมสรจุฬาฯ จึงเป็นสถานีวิทยุทดลองที่ได้ถูกนำมาใช้ในกิจกรรมของสโมสรนิสิตทำให้สถานีฯ มีโครงสร้างเป็นชมรมหนึ่งขึ้นอยู่กับสโมสรนิสิตภายใต้การดูแลของอาจารย์บรรยเวทษ์* และคณะที่ปรึกษาสโมสรนิสิตที่คอยให้คำปรึกษาในการดูแลความเรียบร้อยของสโมสรนิสิต และเนื่องจากสถานีวิทยุสโมสรจุฬาฯ เป็นเพียงสถานีวิทยุทดลอง จึงไม่ได้มีการจัดตั้งให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 รวมทั้งไม่มีการกำหนดโครงสร้างองค์กรและสายการบังคับบัญชาไว้อย่างชัดเจน โครงสร้างที่ออกมาจึงเป็นไปอย่างง่าย ๆ และไม่สลับซับซ้อน และมีประธานสถานีวิทยุสโมสรจุฬาฯ ทำหน้าที่บริหารการดำเนินงานภายในสถานีฯ

การที่สถานีวิทยุสโมสรจุฬาฯ ขึ้นอยู่กับสโมสรนิสิตจึงได้รับงบประมาณที่จัดสรรจากค่าบำรุงสโมสรนิสิตแต่ก็เป็นเพียงจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ เป็นผลให้บรรดาเพื่อนนิสิต อาจารย์ตลอดจนนิสิตเก่ากลายเป็นกำลังสำคัญที่คอยช่วยเหลือให้ความสนับสนุนในเรื่องแผ่นเสียงและอุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงการดัดแปลงเครื่องส่งกระจายเสียงภายในสถานีฯ และมีการดำเนินงานโดยนิสิตที่มาทำกิจกรรมร่วมกันภายในสถานีโดยมหาวิทยาลัยได้อนุญาตให้ใช้ตึกจักรพงษ์ชั้น 2 เป็นสถานที่ทำการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ตามพจนานุกรมแปลว่า ผู้ดูแลทั่วไป เป็นตำแหน่งในวิทยาลัย ในที่นี้หมายถึงอาจารย์ผู้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลกิจกรรมของสโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเทียบเท่าตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตในปัจจุบัน

สำหรับกำหนดการส่งกระจายเสียงนั้นไม่มีการกำหนดตารางเวลาออกอากาศที่ชัดเจนแน่นอนเพราะจะเป็นไปตามเวลาสะดวกของนิสิตที่มาทำกิจกรรมร่วมกันในสถานีฯ ดังที่ คุณปรีชา บุญยินทุ กล่าววา²

...เวลาเปิดสถานีก็ไม่ค่อยจะแน่นอน ขึ้นอยู่กับพวกเราผลัดเปลี่ยนกันไป ส่วนมากจะเป็นช่วงบ่าย ๆ พอเราเลิกเรียนหนังสือกันก็ไปจัดรายการ ก็โมงก็ไม่รู้ บางทีก็สามถึงสี่ทุ่ม เรื่อยไปจนถึงตีสองตีสาม บางคืนก็ไม่นอน ... เราไม่มีโปรแกรมที่แน่นอนซึ่งต่างไปจากสถานีอื่นที่ว่าพอถึงเวลานี้ต้องมีข่าว มีเพลงคลาสสิก ไลท์มิวสิก แต่ในที่สุดหลังจากที่อยู่ไปประมาณ 2 ปี เราก็จัดให้ลงลึอคเหมือนสถานีใหญ่ ๆ เขา เช่น เวลาหนึ่งทุ่มเป็นเวลาของสโม่สรนิสิต

ส่วนเนื้อหาของรายการกระจายเสียงส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับชุมชนภายในมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชาสัมพันธ์ข่าวของสโม่สรนิสิตและข่าวภายในมหาวิทยาลัย อาทิเช่น การถ่ายทอดเสียงการประชุมดนตรีหรือปาฐกถาในหอประชุมจุฬาฯ การถ่ายทอดเสียงการแข่งขันฟุตบอลประเพณีจุฬาฯ-ธรรมศาสตร์ และการประกาศรายชื่อนิสิตที่สอบเข้าและมีสิทธิ์ศึกษาต่อในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น รวมทั้งยังมีรูปแบบรายการที่เน้นการให้ความบันเทิง แต่ก็ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของนิสิตผู้จัดรายการเป็นหลัก เช่น เนื่องจากบุคลิกภาพของผู้จัดที่มีความนิยมชมชอบในดนตรีสากลและดนตรีคลาสสิก ดังนั้นรูปแบบรายการบันเทิงจึงเป็นดนตรีสากลเป็นหลัก โดยเน้นดนตรีคลาสสิกและไลท์มิวสิกเป็นส่วนใหญ่³

เมื่อส่งกระจายเสียงไปได้ระยะหนึ่งสโม่สรนิสิตก็มีความต้องการจะทดลองขยายการติดต่อเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ไปสู่นิสิตที่อยู่ภายนอกมหาวิทยาลัยได้ด้วยแต่อุปกรณ์การส่งกระจายเสียงยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ รวมทั้งในขณะนั้นอยู่

2. สัมภาษณ์ ปรีชา บุญยินทุ, ผู้ร่วมจัดรายการสถานีวิทยุสโม่สรจุฬาฯ พ.ศ.2501, 7 พฤษภาคม 2536.

3. สัมภาษณ์ ปรีชา บุญยินทุ, 7 พฤษภาคม 2536.

ในช่วงเดียวกับการเกิดความขัดแย้งของอุดมการณ์ทางการเมืองสองฝ่ายคือ ฝ่ายเสรีประชาธิปไตย ซึ่งนำโดยประเทศสหรัฐอเมริกา และอีกฝ่ายหนึ่งคือ ฝ่ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งนำโดยสหภาพโซเวียต สโมสรนิสิตจึงได้อาศัยบริบททางการเมืองดังกล่าวเป็นเครื่องมือโดยการอ้างแสดงจุดยืนทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย ในการขอความสนับสนุนอุปกรณ์ต่าง ๆ จากยูนิส ดังที่คณพงษ์เทพ มหาเปารยะ กล่าวไว้⁴

... ตอนนั้นเรามีการเมืองมาเกี่ยวข้องกับด้วยนิดหน่อย ในช่วงนั้นการเมืองระหว่างประเทศของไทยมีทั้งฝ่ายคอมมิวนิสต์และฝ่ายประชาธิปไตย ซึ่งต่างฝ่ายต่างพยายามที่จะติดต่อหาสมัครพรรคพวกกับนิสิต นักศึกษา มีการเชิญนักศึกษาไปประชุมในต่างประเทศของแต่ละฝ่าย พวกเราก็เลยเล่นการเมืองกับเขาบ้าง เราเห็นว่าฝ่ายคอมมิวนิสต์กำลังสนับสนุนนักศึกษาบางกลุ่มอยู่ เราจึงนำเรื่องนี้ไปปรึกษากับทางยูนิสเพื่อขอความสนับสนุน โดยเราแจ้งกับทางยูนิสว่า หากเราได้จัดตั้งสถานีฯ โดยความสนับสนุนของยูนิส ก็เป็นการแสดงจุดยืนเหมือนกันว่าเราเป็นประชาธิปไตยมากกว่า

ความต้องการทดลองขยายขอบเขตการกระจายเสียงผนวกกับความ ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองโดยการอ้างถึงจุดยืนในระบอบประชาธิปไตย ทำให้สถานีวิทยุสโมสรจุฬาได้รับความช่วยเหลือจากยูนิสให้ได้ติดต่อกับองค์การบริหารวิเทศกิจแห่งสหรัฐ หรือยูซอมจนได้เครื่องส่งกระจายเสียงที่ใช้ในกิจการทหารมา โดยเครื่องส่งดังกล่าวเป็น medium wave ระบบ เอ เอ็ม แบบ BC-610 กำลังส่ง 250 วัตต์ เสียค่าเช่าเครื่อง 1 เหรียญสหรัฐ โดยมีสัญญาเช่าเป็นเวลา 99 ปี ซึ่งสถานีฯ ได้ส่งกระจายเสียงในความถี่ 1080 กิโลไซเกิล การได้มาซึ่งอุปกรณ์ดังกล่าวนี้ส่งผลให้สถานีฯ มีความสามารถในการขยายการส่งกระจายเสียงไปสู่ปริมณฑลโดยรอบ และโดยขณะนั้นได้มีการแทรกแซงทางการเมืองของทหารในการจัดตั้งคณะรัฐบาล ทำ

4. สัมภาษณ์ พงษ์เทพ มหาเปารยะ, ประธานฝ่ายติดต่อต่างประเทศ สโมสรนิสิตจุฬาฯ พ.ศ.2501, 7 พฤษภาคม 2536.

ให้สถานี่ที่มีหน้าที่ที่จะต้องแสดงจุดยืนทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย จึงได้มีการเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับทางการเมืองโดยการกระจายเสียงโจมตีรัฐบาลเพิ่มขึ้น

การที่สถานีวิทยุสโมสรรุฟ้าฯ ไม่ใช่เป็นเพียงแค่สถานีวิทยุทดลองที่ใช้เป็นสื่อภายในมหาวิทยาลัยเท่านั้นแต่ได้แพร่กระจายไปสู่บริเวณปริมณฑลโดยรอบได้ด้วย ประกอบกับการเสนอเนื้อหาที่นอกเหนือไปจากกิจกรรมในมหาวิทยาลัยซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อทั้งในทางสังคมและการเมือง รวมทั้งส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัย จึงจำเป็นต้องมีองค์การของมหาวิทยาลัยในระดับผู้บริหารชั้นสูง เข้ามาควบคุมในรูปของการจำกัดเวลาส่งกระจายเสียงดังที่ จอมพล ประภาส จารุเสถียร กล่าวไว้

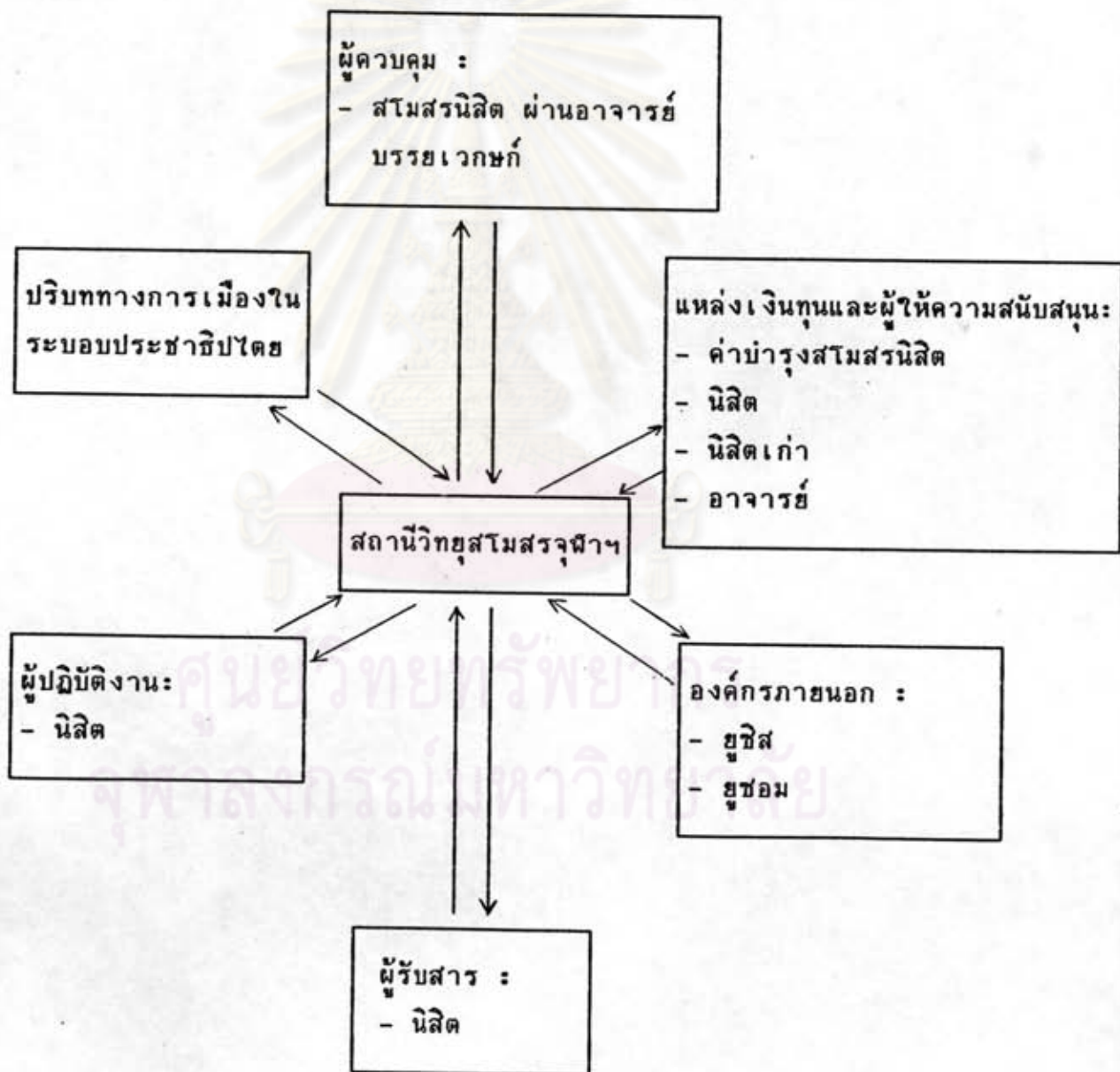
...มีการห้ามไม่ให้ใช้สถานีฯ ในเวลากลางคืน ซึ่งเป็นเวลาที่ประชาชนเปิดเครื่องรับวิทยุโดยทั่วไป เนื่องจากเป็นเวลาที่สถานีอื่น ๆ เขากระจายเสียงสำหรับประชาชนทั่วไป ถ้าเราเปิดออกมาคลื่นของเรา ก็ทำให้ประชาชนฟังด้วย เราไม่อยากให้เสียงที่ไม่ดีออกไปถึงข้างนอก เลยบัญญัติว่าห้ามใช้ในเวลากลางคืน

นอกจากการควบคุมของผู้บริหารมหาวิทยาลัยในรูปของการจำกัดเวลาส่งกระจายเสียงแล้ว เมื่อปรากฏว่าสถานีวิทยุจุฬาฯ ได้มีการเสนอเนื้อหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคม และการเมืองในวงกว้างขึ้นไปอีก เป็นผลให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องควบคุมสถานีฯ โดยให้ยุติการดำเนินงานดังกล่าวสั่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ 93/2505 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2505 ให้ปิดสถานีวิทยุสโมสรรุฟ้าฯ นับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2505 เป็นต้นไป และนำไปสู่การเข้าควบคุมและดำเนินงานกิจกรรมสถานีวิทยุโดยมหาวิทยาลัยในเวลาต่อมา

5. สัมภาษณ์ ประภาส จารุเสถียร, อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2504-2512, 12 สิงหาคม 2537.

ดังนั้นหากจะพิจารณาถึงสถานีวิทยุจุฬาฯ ในลักษณะของสถานีวิทยุทดลอง เพื่อกิจการของสโมสรนิสิตพบว่ามีโครงสร้างที่ส่วนสัมพันธ์กับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่พอจะสรุปออกมาได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโครงสร้าง ตามลักษณะสถานีวิทยุทดลองเพื่อกิจการนิสิต

ระยะที่ 2 ลักษณะสถานีวิทยุเพื่อกิจการชุมชนของมหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2508-2520)

หลังจากที่สถานีวิทยุทดลองเพื่อกิจการนิสิตได้ถูกคำสั่งมหาวิทยาลัยให้ยุติการดำเนินงานลงผู้บริหารมหาวิทยาลัยโดย ศาสตราจารย์ ศุภชัย วานิชวัฒนา เลขธิการมหาวิทยาลัยก็ได้้นำเรื่องสถานีวิทยุจุฬาฯ ขึ้นมาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับได้ริเริ่มให้มีการปรับปรุงโครงสร้างการดำเนินงานอย่างเป็นทางการโดยมีนโยบายที่จะนำมาใช้ในกิจการภายในชุมชนมหาวิทยาลัย และเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการใช้สถานีวิทยุในกิจกรรมอื่นนอกกระบวนการศึกษา อันอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจึงเข้าควบคุมและดำเนินงานสถานีวิทยุเอง ดังนั้นในเดือนสิงหาคม 2505 ศาสตราจารย์ ศุภชัย วานิชวัฒนา จึงได้มอบหมายให้ หน่วยโสตทัศนศึกษากลางเป็นผู้รับเอากิจการวิทยุกระจายเสียงที่ติดจักรพงษ์ไปดำเนินการต่อ โดยมีคณะกรรมการ หน่วยโสตทัศนศึกษากลาง ได้แก่ ศาสตราจารย์บำรุงสุข สีหอำไพ ศาสตราจารย์สาภา วรางกูร และ อาจารย์ศุภกร สุวรรณาศรัย เป็นผู้รับมอบ โดยการรื้อฟื้นสถานีวิทยุจุฬาฯ และได้จัดทำเป็นโครงการจัดและดำเนินงานสถานีวิทยุและโทรทัศน์ศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งโครงการดังกล่าวนี้ได้รับความเห็นชอบจากจอมพล ประภาส จารุเสถียร พณฯ อธิการบดี

ด้วยความต้องการที่จะจัดตั้งสถานีวิทยุขึ้นอย่างเป็นทางการ คณะกรรมการ หน่วยโสตทัศนศึกษากลาง จึงดำเนินการขออนุมัติใช้คลื่นกระจายเสียงให้เป็นที่ถูกต้อง แต่เนื่องจากความถี่เดิมนั้น สถานีวิทยุของพลที่ 4 ที่พิษณุโลกได้จดทะเบียนไว้แล้ว กรมไปรษณีย์โทรเลขจึงได้อนุมัติคลื่นระบบ เอ เอ็ม ให้ใหม่คือ 1030 กิโลไซเคิล แต่เนื่องจากในช่วงระหว่างทดลองออกอากาศนั้นปรากฏว่ารายการส่วนใหญ่เป็นรายการ เพลง หากใช้ระบบเอ เอ็ม จะทำให้เสียงไม่ไพเราะ ดังนั้นเมื่อกรมไปรษณีย์โทรเลข มีการจัดสรรระบบคลื่นความถี่ใหม่ สถานีวิทยุจุฬาฯ จึงไม่ยืนยันความถี่ที่ได้รับ⁶ พร้อมกันนั้นสถานีวิทยุจุฬาฯ โดยมติ เห็นชอบจากที่ประชุมคณะบดี เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2508 ให้เปลี่ยนจากระบบ เอ เอ็ม เป็น เอฟ เอ็ม แทนซึ่งได้รับอนุมัติจากกรมไปรษณีย์ โทรเลขให้ใช้คลื่นความถี่ระบบ เอฟ เอ็ม 101.5 เมกะเฮิรตซ์

6. สัมภาษณ์ อารักษ์ เก่งพล, 7 พฤษภาคม 2536.

ในขณะที่เดียวกัน พณฯ อธิการบดี จอมพลประภาส จารุเสถียร ได้มีความพยายามขออนุมัติจัดตั้งสถานีวิทยุ จากทางราชการด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ขออนุมัติดังกล่าวก็ยังไม่ได้เป็นไปตามระเบียบ พระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 อยู่ดี ซึ่งจอมพล ประภาส จารุเสถียร ได้อธิบายถึงการขอจัดตั้งสถานีวิทยุจุฬาฯ อย่างเป็นทางการในครั้งนี่ว่า

... เราไม่ได้จดทะเบียนและก็ไม่ได้ออนุมัติคณะรัฐมนตรีเป็นหลักฐานอะไร เป็นแต่เพียงว่าเราเป็นสมาชิกคณะรัฐมนตรีอยู่แล้ว ก็ยกเรื่องขึ้นหารือเป็นพิเศษ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ก็เลยเหมาเอาว่าเป็นมติคณะรัฐมนตรีไป แต่ก็ไม่มีใครว่าอะไร

ดังนั้นการที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีอธิการบดีคือ จอมพล ประภาส จารุเสถียร ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจและอิทธิพลระดับสูงทางการเมืองและการทหาร ทำให้เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่สามารถผลักดันให้การจัดตั้งสถานีวิทยุจุฬาฯ ได้สำเร็จ แม้ว่าจะไม่ได้รับการอนุญาตให้ถูกต้องตามระเบียบทางราชการก็ตาม แต่ประเด็นดังกล่าวนี้ก็ป็นสาเหตุให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าสถานีวิทยุจุฬาฯ เป็น สถานีวิทยุเถื่อน อย่างไรก็ตามที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็มักจะใช้คำกล่าวอ้างว่าสถานีวิทยุจุฬาฯ ได้รับการจัดตั้งตามคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้เนื่องจาก พณฯ อธิการบดี ยังเป็นผู้กว้างขวางในวงสังคม จึงเป็นบุคคลสำคัญในการรับผิดชอบจัดหาทุนและงบประมาณจากองค์กรภายนอกที่ให้ความสนับสนุนการจัดตั้งสถานีวิทยุเพื่อการศึกษา รวมทั้งยังอนุมัติให้ซื้อเครื่องส่งใหม่เป็นระบบ เอฟ เอ็ม มิลลิเพลกซ์ 101.5 เมกะเฮิรตซ์ ใช้เครื่องส่งของ ITA กำลังส่ง 1 กิโลวัตต์ เสาอากาศสูง 48 เมตร ตัวสายอากาศ 4 BAYS โดยใช้สถานที่คณะครุศาสตร์ทำการส่งกระจายเสียง เนื่องจาก จอมพล ประภาส จารุเสถียร เป็นบุคคลสำคัญในการให้ความสนับสนุนการจัดตั้งสถานีวิทยุจุฬาฯ อย่างเป็นทางการ สถานีวิทยุจุฬาฯ จึงได้เปิดทำการกระจายเสียงอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2508 อันตรงกับวันคล้ายวันเกิดของ จอมพล ประภาส จารุเสถียร

ในการจัดตั้งสถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์ในครั้งนี้ พณฯอธิการบดี จอมพล ประภาส จารุเสถียร ได้กล่าวถึงเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนว่า^๘

...ที่เราตั้งเป้าหมายไว้คือเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะพยายามทำให้เครื่องวิทยุเป็นประโยชน์แก่นิสิตในการศึกษาที่บ้านได้ นอกจากนี้ยังหวังใช้เพื่อกิจกรรมของมหาวิทยาลัย คือหากมีเรื่องราวต่าง ๆ ก็จะได้ไม่ต้องใช้วิธีเรียกประชุมนิสิตแล้ว แต่ใช้เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงแทนเพื่อกระจายข่าวหรือประกาศต่าง ๆ ไปสู่นิสิตที่อยู่นอกมหาวิทยาลัย แต่จะไม่ให้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนอกระบบการศึกษา ให้ใช้เฉพาะกิจกรรมการศึกษา กิจกรรมมหาวิทยาลัย และในเรื่องความบันเทิงต่าง ๆ ที่คณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยจัดขึ้น เช่น เรื่องบทละครของคณะอักษรศาสตร์ และการเล่นมโหรี เครื่องดนตรีไทย

จากเป้าหมายที่ต้องการจะใช้สถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์ เพื่อกิจกรรมทางการศึกษา และกิจกรรมต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยโดยมิให้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมภายนอกนอกระบบการศึกษา ดังนั้นโครงการจัดและดำเนินงานสถานีวิทยุ และโทรทัศน์ศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้น จากโครงการดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นขอบเขตภารกิจของสถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์ โดยระบุวัตถุประสงค์ของสถานีที่พอจะสรุปได้ดังนี้^๙

1. เพื่อใช้ประโยชน์ในราชการของมหาวิทยาลัย ในการเผยแพร่ข่าวราชการของมหาวิทยาลัย ข่าวราชการอื่นๆ เผยแพร่กิจการความเคลื่อนไหวของมหาวิทยาลัยแก่ข้าราชการ อาจารย์ และนิสิตจุฬาลงกรณ์ และเป็นหนทางในการติดต่อระหว่างมหาวิทยาลัยกับนิสิตปัจจุบัน นิสิตเก่า และผู้ปกครอง

8. สัมภาษณ์ ประภาส จารุเสถียร, 12 สิงหาคม 2537.

9. "โครงการจัดและดำเนินงานสถานีวิทยุและโทรทัศน์ศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," (อัดสำเนา)

2. เพื่อการศึกษาของนิสิตในฐานะอุปกรณ์การสอนและการฝึกปฏิบัติ สำหรับนิสิตคณะต่างๆ ตลอดจนเป็นอุปกรณ์การสอนบทเรียนสำหรับนิสิต หรือคนภายนอกซึ่งอยู่ทางบ้าน

3. เพื่อสันตนาการของนิสิตและอาจารย์ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ อาจารย์ กลุ่มนิสิต หรือชมรมนิสิตได้มีโอกาสจัดรายการที่ดี มีรสนิยมสูงและเหมาะสมมาออกอากาศ ซึ่งศาสตราจารย์ อภรณ์ เก่งพล ได้มีการอธิบายเพิ่มเติมถึงวัตถุประสงค์ข้อนี้ว่า¹⁰

... เนื่องจากข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยทางวิทยุกระจายเสียงมีไม่มากนัก ประกอบกับสภาพของสถานีฯ ไม่สามารถให้นิสิตเข้ามาปฏิบัติงานฝึกกระจายเสียงได้จริง สถานีฯ จึงได้เสนอความบันเทิงด้านการดนตรีเพิ่มเข้าไปด้วย โดยมีเพลงคลาสสิกเป็นรายการหลัก จึงได้เปลี่ยนวัตถุประสงค์มาเป็นเพื่อการศึกษาและการบันเทิง

การกำหนดวัตถุประสงค์ให้แก่สถานีฯ ส่วนใหญ่จึงเป็นการมุ่งเน้นเพื่อกิจการภายในชมรมมหาวิทยาลัยเป็นหลัก ซึ่งเป็นการสร้างภารกิจหน้าที่เพื่อให้ได้มีการจัดตั้งสถานีวิทยุจุฬาฯ จนสำเร็จ แต่เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นมาแล้วภารกิจหน้าที่ของสถานีฯ ที่กำหนดไว้นั้นในทางปฏิบัติก็ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องมีการปรับวัตถุประสงค์ของสถานีฯ เพื่อเป็นการสร้างภารกิจหน้าที่ให้แก่สถานีฯ ให้สถานีฯ ดำรงอยู่ได้

สถานีวิทยุจุฬาฯ ที่มีโครงสร้างการดำเนินงานอย่างเป็นทางการ เพื่อนำมาใช้ในกิจการชมรมมหาวิทยาลัยในระยะที่ 2 จึงมีการควบคุมจากมหาวิทยาลัยโดยตรงในระดับสำนักเลขาธิการมหาวิทยาลัย ผ่านหน่วยโสตทัศนศึกษากลาง โดยมี

10. อภรณ์ เก่งพล, "สถานีวิทยุกระจายเสียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย", 19 มีนาคม 2527, (อัดสำเนา)

ศาสตราจารย์สาภา วรางกูร หัวหน้าภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยโสตทัศนศึกษากลางและหัวหน้าสถานี¹¹ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2514 จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานีวิทยุฯ เพิ่มขึ้นเพื่อควบคุมดูแลระบบการเงินของสถานีฯ และการบริหารงานเพื่อให้ระบบข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัยสามารถเผยแพร่ไปได้ถูกต้องครบถ้วน

การกำหนดโครงสร้างการดำเนินงานภายในมีการกำหนดขึ้นอย่างชัดเจน โดยแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายรายการ ฝ่ายเทคนิคและฝ่ายช่างและมีการบรรจุบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งต่าง ๆ โดยมีทั้งข้าราชการลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ตลอดจนมีอาจารย์ช่วยงานและการจ้างนิสิตช่วยงานจากคณะนิเทศศาสตร์มาเป็นผู้ประกาศ

ส่วนเงินทุนและงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของสถานีฯ นั้น นอกจากจะได้จาก พณฯ อธิการบดีจัดหามาให้ในระยะเริ่มต้นแล้ว สถานีวิทยุฯ ยังได้รับงบประมาณแผ่นดินในเรื่องของเงินเดือนข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสถานีฯ และมีรายได้หลักจากงบประมาณผลประโยชน์ฯ ในการจัดทำห้องส่ง ห้องควบคุม การบำรุงรักษา-ซื้อวัสดุอุปกรณ์ แผ่นเสียงและค่าตอบแทนลูกจ้าง อาจารย์ และนิสิตที่มาช่วยงาน รวมทั้งยังมีรายได้จากผู้อุปถัมภ์รายการบ้างแต่ก็ยังมีเพียงเล็กน้อยมาก¹²

สำหรับเรื่องของการส่งกระจายเสียงนั้นยังคงมีลักษณะเป็นการส่งกระจายเสียงช่วงสั้นๆ ไม่ต่อเนื่องดังโปรแกรมการจัดรายการดังนี้

วันจันทร์-ศุกร์ ภาคเช้า 11.00-13.00 น. ผลิตรายการข่าวการศึกษา
ข่าวมหาวิทยาลัย สารคดีสั้นและดนตรี

11. สัมภาษณ์ อากรักษ์ เก่งพล, 7 พฤษภาคม 2536.

12. สัมภาษณ์ วีรศักดิ์ ลีวลักษณ์นาวัน, ช่างประจำสถานีฯ พ.ศ. 2511-2520 และเจ้าหน้าที่การเงินของสถานีฯ พ.ศ. 2520-ปัจจุบัน, 18 มิถุนายน 2536.

ภาคค่ำ 19.00-21.00 น. ดนตรีคลาสสิก ไลท์มิวสิก
บัลเลต์มิวสิก เพลงแจ๊ส เพลงโฟล์ก และ
เพลงนานาชาติ

ในส่วนของรูปแบบรายการที่ปรากฏออกมา จากโปรแกรมการจัด
รายการข้างต้นจะเห็นว่าแม้จะมีข่าวสารจากมหาวิทยาลัยอยู่บ้าง แต่ก็ยังมีไม่มาก
นัก อีกทั้งรายการประเภทความรู้ทางวิชาการหรือรูปสื่อการสอนก็ยังไม่ปรากฏใน
ทางตรงกันข้ามรายการส่วนใหญ่จะปรากฏออกมาในรูปของภาคบันเทิง ซึ่งหัวหน้า
สถานีฯ ได้มีนโยบายเน้นรายการดนตรีสากลประเภทต่างๆ และรายการบันเทิงที่
ได้รับความนิยมมากที่สุดคือรายการดนตรีคลาสสิก¹³

ศาสตราจารย์ อภรณ์ เก่งพล ได้กล่าวถึงการจ้ดรายการของ
สถานีวิทยุจุฬาฯ ในระยะที่ 2 ว่า¹⁴

... ส่วนมากรายการจะเน้นไปทางเพลง มีสารคดีบ้างจุฬาปริทรรศน์
บ้างโดยเอาพวกนิสิตเก่าจุฬาฯ มาตั้งคุยกัน พวกส่งเสริมความรู้สมัย
นั้นก็แทบไม่มีอะไรนักหนา จุดประสงค์ก็ตั้งไปอย่างนั้น แต่พอจริง ๆ
เข้าก็ไม่มีคนทำ

นอกจากนี้ จอมพล ประภาส จารุเสถียร ได้แสดงความเห็นต่อรายการ
ของสถานีฯว่า¹⁵

... รู้สึกว่าเรื่องวิทยุนี้ได้ผลน้อยในทางวิชาการ โดยมากเป็นเรื่อง
สนุกของกลุ่มผู้ที่สนใจที่ทำงานอยู่เท่านั้น แต่ทางวิชาการที่จะเป็นผล
ประโยชน์กว้างขวางรู้สึกว่าจะไม่ค่อยได้ผลนัก เป็นที่ใช้ฝึกปฏิบัติก็

13. สัมภาษณ์ อภรณ์ เก่งพล, 7 พฤษภาคม 2536.

14. สัมภาษณ์ อภรณ์ เก่งพล, 7 พฤษภาคม 2536.

15. สัมภาษณ์ ประภาส จารุเสถียร, 12 สิงหาคม 2537.

ไม่ต่อขั้วได้ผล ไปได้ผลในทางธุรการได้บ้าง เช่น การแจ้งข่าว
มหาวิทยาลัยไปยังนิสิต

การกระจายเสียงของสถานีวิทยุสุโขทัยจึงมีลักษณะเน้นภาคบันเทิงและ
ข่าวสารของมหาวิทยาลัยมากกว่ารายการเชิงวิชาการ แต่อย่างไรก็ดี สถานีวิทยุสุโขทัย
ก็ได้มีการปรับเปลี่ยนเวลาการกระจายเสียงเพิ่มขึ้น จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2518
ช่วงเวลาออกอากาศกระจายเสียงได้เพิ่มช่วงเวลายื่นในวันเสาร์และอาทิตย์ และ
ขยายเวลาออกอากาศจากเวลาเดิมออกไปอีกแต่ยังคงมีลักษณะเป็นช่วงๆ ไม่ต่อ
เนื่องดังนี้

วันจันทร์-ศุกร์ ภาคเช้า 11.30-13.00 น.

ภาคค่ำ 17.00-22.30 น.

วันเสาร์-อาทิตย์ ภาคเช้า 08.45-14.30 น.

ภาคค่ำ 16.00-22.00 น.

หากวันจันทร์-ศุกร์ ตรงกับวันหยุด ทางสถานีฯก็จะส่งกระจายเสียง
เฉพาะช่วงเช้าเวลา 09.00-14.30 น.

นอกจากการปรับขยายเพิ่มวันและเวลาการส่งกระจายเสียงแล้วรูปแบบ
รายการเริ่มมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปเมื่อ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ ทองจันทร์
หงส์ลดารมภ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการในขณะนั้นได้มีนโยบายที่ต้องการให้สถานีฯ
มีการปรับปรุงรูปแบบรายการให้บริการทางวิชาการมากขึ้น จึงได้ให้งบประมาณจำนวน
หนึ่งจากฝ่ายวิชาการเพื่อให้สถานีฯ ได้ทดลองปรับปรุงรูปแบบรายการเชิงวิชาการ
โดยเชิญคณาจารย์จากคณะต่างๆ มาร่วมกันจัดรายการความรู้ขึ้น เช่น รายการ
Listen and Learn ซึ่งเป็นรายการสอนภาษาอังกฤษโดยมีการจัดทำคู่มือรายการ
แจกแก่ประชาชน รายการสัตวแพทย์สนทนา รายการกฎหมายและประชาชน ตลอดจน
มีการเพิ่มรายการสารคดีเชิงข่าวได้แก่ รายการก้าวทันโลก เป็นต้น

อย่างไรก็ตามแม้ว่าสถานีวิทยุสุโขทัย จะมีคณาจารย์ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ทางวิชาการมาจัดรายการ แต่คณาจารย์เหล่านั้นก็ยังขาดทักษะและความสามารถ

ในงานสื่อสารมวลชนในการจัดรายการวิทยุทำให้รายการต่างๆ ยังไม่เป็นที่นิยมของผู้ฟัง¹⁶ นอกเหนือจากการขาดทักษะในการจัดรายการแล้ว สาเหตุที่ทำให้มีผู้ติดตามฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ไม่มากนักยังขึ้นกับเรื่องของเวลาการกระจายเสียงที่น้อยเกินไปและมีลักษณะเป็นช่วงๆ ไม่ต่อเนื่อง การไม่มีนักจัดรายการที่มีชื่อเสียง รวมไปถึงวิธีมีการส่งกระจายเสียงที่ต่ำ¹⁷

จะเห็นได้ว่าในระยะที่ 2 นี้ เมื่อสถานีวิทยุจุฬาฯ ได้รับการจัดตั้งอย่างเป็นทางการแล้วก็ตาม การดำเนินงานส่งกระจายเสียงก็ยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพราะมิได้มุ่งเน้นรายการเพื่อการศึกษาแก่คนภายในชุมชนเท่าใดนัก แต่รายการส่วนใหญ่ปรากฏออกมาในรูปของรายการบันเทิงประเภทดนตรีสากลต่างๆ และรายการประเภทข่าวสารภายในชุมชนมหาวิทยาลัยเป็นหลัก

สถานีวิทยุจุฬาฯ ดำเนินงานเรื่อยมาจนในปี พ.ศ. 2520 เมื่อปรากฏว่าไม่ได้มีการใช้สถานีเพื่อเป็นอุปกรณ์การศึกษาในการฝึกปฏิบัติแก่นิสิตเลย ประกอบกับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา มหาวิทยาลัยได้พยายามส่งเสริมด้านการศึกษาและให้บริการวิชาการแก่บุคคลภายนอก ซึ่งสถานีวิทยุจุฬาฯ ได้พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัยในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมมากขึ้น¹⁸ จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสถานีวิทยุจุฬาฯ ขึ้นในปี พ.ศ. 2520 เมื่อมหาวิทยาลัยได้แยกสถานีวิทยุจุฬาฯ ออกจากหน่วยโสตทัศนศึกษากลางและให้เปลี่ยนมาขึ้นตรงต่อฝ่ายวิชาการแทนเพื่อให้อำนาจให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัยในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

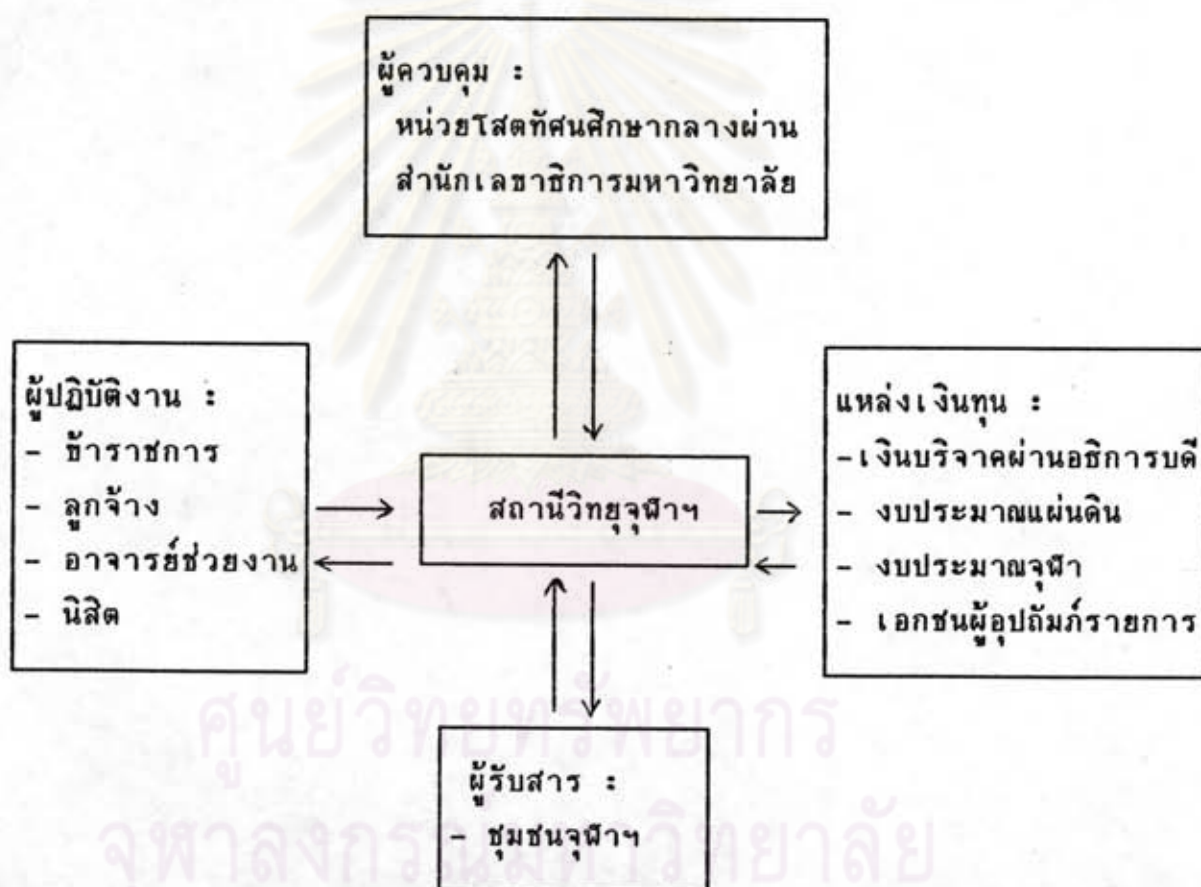
16. สัมภาษณ์ ศิริชัย ศิริภายะ, กรรมการบริหารงานสถานีวิทยุจุฬาฯ พ.ศ. 2517-2522 และรองหัวหน้าสถานีฯ พ.ศ. 2520-2522, 21 กุมภาพันธ์ 2538.

17. สัมภาษณ์ สมพงษ์ สังข์นิ่ม, ช่างประจำสถานีฯ และนักจัดรายการ พ.ศ. 2508-ปัจจุบัน, 18 มิถุนายน 2536.

18. "บทบาทของสถานีวิทยุจุฬาฯ ในการให้การสนับสนุนการศึกษาต่อเนื่อง", 2534, หน้า 1. (อัดสำเนา)

จากการวิเคราะห์ถึงโครงสร้างของสถานีวิทยจุฬาฯ ในระยะที่ 2 สรุปได้ว่าลักษณะสถานีวิทยจุฬาฯ เพื่อกิจการภายในชุมชนมหาวิทยาลัยมีโครงสร้างที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโครงสร้างตามลักษณะของสถานีวิทย เพื่อกิจการภายในชุมชนมหาวิทยาลัย

ระยะที่ 3 ลักษณะสถานีวิทยุจุฬาฯในรูปแบบการให้บริการวิชาการแก่สังคม
(พ.ศ. 2520-2535)

เนื่องจากตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาที่มีการจัดตั้งสถานีอย่างเป็นทางการ แม้สถานีวิทยุจุฬาฯ จะมีหน้าที่เพื่อกิจกรรมภายในชุมชนมหาวิทยาลัย โดยมุ่งเน้นในเรื่องการศึกษา การเผยแพร่ข่าวสารและการสนทนาการเพื่อสมาชิกภายในชุมชนมหาวิทยาลัยเป็นประการหลัก แต่สถานีวิทยุจุฬาฯ ก็ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะในการให้การศึกษา ประกอบกับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา มหาวิทยาลัยพยายามส่งเสริมด้านการศึกษา อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้บริการวิชาการแก่สังคม ดังนั้นในระยะที่ 3 จึงได้เริ่มมีการพัฒนาสถานีวิทยุจุฬาฯ ไปสู่ลักษณะการทำหน้าที่ต่อสังคมโดยเน้นถึงการปฏิบัติงานให้สอดคล้องและเป็นไปตามปณิธานของมหาวิทยาลัยในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมอย่างเต็มรูปแบบ

ในระยะที่ 3 สถานีวิทยุจุฬาฯ จึงมีนโยบายในการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทของมหาวิทยาลัยในการให้บริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งวิชาการแขนงต่างๆ มีมากมาย และพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว แต่การถ่ายทอดความรู้เหล่านี้ไปสู่ประชาชนยังไม่กว้างขวางเพียงพอ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว และมีแนวทางการให้บริการวิชาการแก่สังคม โดยใช้สื่อมวลชนเป็นกลไกในการเผยแพร่สรรพวิชาการไปสู่เป้าหมายอย่างรวดเร็ว¹⁹

การดำเนินงานของสถานีวิทยุจุฬาฯ ในระยะที่ 3 จึงเป็นไปเพื่อบริการวิชาการแก่สังคมโดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้²⁰

19. "สถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย FM 101.5 MHz" 2534.
(อัดสำเนา)

20. อารักษ์ เก่งพล, "สถานีวิทยุกระจายเสียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," 19 มีนาคม 2527. (อัดสำเนา)

1. เพื่องานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ข่าวสารของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อส่งเสริมการศึกษาของนิสิตของมหาวิทยาลัย และเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องแก่ประชาชนทั่วไปผู้ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม
3. เพื่อส่งเสริมสัมมนาการแก่นิสิต อาจารย์ บุคลากรในมหาวิทยาลัย และประชาชนทั่วไป

จากวัตถุประสงค์เห็นได้ว่าการใช้สถานีวิทยจุฬาร เพื่อการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารของมหาวิทยาลัย และเพื่อส่งเสริมสัมมนาการนั้น ยังคงกำหนดไว้เช่นเดิม แต่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปก็คือการนำสถานีวิทยมาใช้ในการศึกษานั้น มิใช่เป็นเพียงสื่อหรืออุปกรณ์ เพื่อสอนบทเรียนแก่นิสิตภายในมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่ได้ขยายออกไปถึงการส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนทั่วไปอีกด้วย

ความต้องการที่จะให้สถานีวิทยจุฬาร เป็นสื่อในการเผยแพร่วิชาการและความรู้ไปสู่ นิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วไปอย่างจริงจัง มหาวิทยาลัยจึงมีการควบคุมดูแลสถานีวิทยจุฬารผ่านฝ่ายวิชาการ และมีการบริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารงานสถานีฯ ซึ่งขณะนั้นมี ศาสตราจารย์ อภรณ์ เก่งพล ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานีฯ โครงสร้างดังกล่าวนี้จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของสถานีฯ ที่มีลักษณะประสานสอดคล้องไปกับโครงการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของฝ่ายวิชาการที่ได้ถูกจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2522 เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีบทบาทต่อสังคมมากขึ้นในการเผยแพร่ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้แก่บุคคลทั่วไปที่ไม่มีโอกาสเข้ามาศึกษาตามหลักสูตรปกติของมหาวิทยาลัย จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2532 เมื่อมหาวิทยาลัยได้พยายามขยายขอบเขตภารกิจการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนให้กว้างขวาง และมีปริมาณมากยิ่งขึ้นมหาวิทยาลัย จึงได้ปรับโครงการศึกษาต่อเนื่องเป็นฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง สังกัดฝ่ายวิชาการ และได้โอนสถานีวิทยจุฬาร มาสังกัดฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งศาสตราจารย์ จรัส สุวรรณเวลา อธิการบดีได้อธิบายเพิ่มเติมถึงการโอนสถานีวิทยจุฬารมาสังกัดฝ่ายการศึกษาต่อเนื่องว่า²¹

21. สถานีวิทยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, "คำบรรยายของ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ จรัส สุวรรณเวลา อธิการบดี" เอกสารสรุปการสัมมนาสถานภาพและอนาคตของสถานีวิทยจุฬาร เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2533, หน้า 8. (อัดสำเนา)

... การที่ได้ขยับเอาสถานีวิทยุจุฬาฯ มาไว้ในฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง ไม่ใช่ว่ากิจการของสถานีวิทยุจุฬาฯ ทั้งหมดเป็นการศึกษาต่อเนื่องแต่ ว่าก็ต้องมีใครช่วยกันดูแลอย่างใกล้ชิด ถ้าหากเอาขึ้นมาเป็นสายตรง อธิการบดีก็จะไม่มีใครดูแล เลยฝากเอาไว้ในฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง ช่วยดู อาจดูได้ใกล้ชิดกว่าฝ่ายวิชาการ แต่นี่ก็เป็นส่วนหนึ่งของฝ่าย วิชาการอยู่ดี เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าหน้าที่ของสถานีวิทยุอันหนึ่งนั่น ๆ ก็คือการรับเรื่องการศึกษาต่อเนื่อง

การควบคุมสถานีวิทยุจุฬาฯ โดยให้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของฝ่าย การศึกษาต่อเนื่อง จึงเป็นการกำหนดขอบเขตภารกิจหน้าที่ของสถานีวิทยุจุฬาฯ ให้มี ลักษณะผูกพัน กับการให้ความรู้และบริการวิชาการแก่สังคม เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน

เมื่อมีการขยายภารกิจหน้าที่ไปสู่สังคมกว้างขึ้น ประกอบกับการถูก กล่าวขานว่าเป็นสถานีวิทยุเถื่อนที่ไม่ได้รับการจัดตั้งอย่างถูกต้องอย่างเป็นทางการ มาโดยตลอด ทำให้เริ่มมีการตระหนักถึงการจัดตั้งสถานีให้เป็นที่ถูกต้องตามพระราช บัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 โดยในวันที่ 28 เมษายน 2529 ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล อธิการบดีในขณะนั้น จึงได้ดำเนินการ อนุญาตกรมประชาสัมพันธ์ เพื่อขอรับใบอนุญาตให้ดำเนินการส่งวิทยุกระจายเสียง ของสถานีวิทยุจุฬาฯ ในระบบ เอฟ เอ็ม 101.5 MHz ให้ถูกต้องตามระเบียบ ราชการ

อย่างไรก็ตามสถานีวิทยุจุฬาฯ ก็ยังคงมีฐานะเป็นหน่วยงานหนึ่งของ จุฬาฯ ดังนั้นสถานีวิทยุจุฬาฯ จึงยังคงมีที่มาของรายได้เช่นเดียวกับในระยะที่ 2 คือ มาจากงบประมาณแผ่นดินที่ได้เป็นส่วนของเงินเดือนข้าราชการ ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นั้นก็ขึ้นอยู่กับงบประมาณผลประโยชน์จุฬาฯ ที่มาสนับสนุน แต่รายได้ในรูปของผู้อุปถัมภ์ ราชการนั้นก็ได้ขยายเป็นการโฆษณาและบริการธุรกิจที่ได้รับอนุญาตอย่างเป็นทางการจากคณะกรรมการบริหารงานวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ หากแต่ การให้บริการโฆษณาก็ยังมีน้อยแม้ว่าจะไม่มีระเบียบให้บริการโฆษณาออกมาอย่าง ชัดเจน แต่สถานีฯ จะใช้ดุลพินิจ "จุฬาฯ กับสินค้า" เป็นหลัก ดังที่

คุณวีรศักดิ์ ลีวลักษณ์นาวิน เจ้าหน้าที่ธุรการ และการเงินของสถาบันฯ กล่าวว่า ... สถาบันฯจะมองจุดขายกับสินค้าในดุลพินิจจุดขายกับศักดิ์ศรี เราไม่ได้โฆษณาสินค้าทุกตัวเพื่อให้ได้เงิน เพราะฉะนั้นเราจึงค่อนข้างรายได้น้อย²²

ต่อมาในปี พ.ศ.2535 มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดเกณฑ์ในการโฆษณาของสถานีวิทยุจุฬาฯ ขึ้น ดั้งบันทึกภายในที่ ทม.0317(ศน)/1437 ลงวันที่ 8 มกราคม 2535 เรื่องการจัดเก็บเงินค่าบำรุงเพื่ออุปถัมภ์รายการสถานีวิทยุจุฬาฯ ที่ประชุมคณบดีได้ให้ความเห็นชอบแต่มีข้อสังเกตดังนี้

1. ไม่ควรโฆษณาสินค้าที่ไม่สมควร เช่น ของมีนมเมา ของเป็นโทษ
2. ไม่โฆษณารายละเอียดของสินค้า ควรแจ้งเฉพาะว่าอุปถัมภ์รายการรายการโดย... (ชื่อบริษัท)
3. ไม่โฆษณาการอบรมที่เป็นธุรกิจส่วนตัวที่ไม่ใช่งานของจุฬาฯ
4. รายการเพลงคลาสสิกไม่ควรมีโฆษณา
5. หากมีข้อยกเว้นบางกรณีให้ทำหนังสือขออนุมัติ

จากการให้บริการโฆษณาข้างต้นนี้เองจึงทำให้การดำเนินงานของสถานีวิทยุจุฬาฯ มีลักษณะของการเตรียมกลายรูปการดำเนินงานในเชิงธุรกิจเกิดขึ้น

สำหรับรูปแบบรายการนั้นปรากฏว่ามีรายการวิชาการและการศึกษาเพิ่มขึ้น ซึ่งเกิดจากการประสานงานระหว่างสถานีวิทยุจุฬาฯ กับโครงการศึกษาต่อเนื่อง ดังที่ ศาสตราจารย์ อภรณ์ เก่งพล กล่าวว่า ... โครงการศึกษาต่อเนื่องเขาตั้งขึ้นมาแล้วก็มีการสอนภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ฯลฯ เขาก็ไม่รู้จะใช้ output ตรงไหน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการจึงมีนโยบายให้ร่วมกับสถานีวิทยุจุฬาฯ เพื่อนำ output ของโครงการศึกษาต่อเนื่องออกไป²³ นอกจากนี้ยังมีการระดมสรรพกำลังจากอาจารย์และนักวิชาการจุฬาฯ มาร่วมจัดรายการความรู้และวิชาการแก่สังคม ดังนั้น

22. สัมภาษณ์ วีรศักดิ์ ลีวลักษณ์นาวิน, 18 มิถุนายน 2536.

23. สัมภาษณ์ อภรณ์ เก่งพล, 7 พฤษภาคม 2536.

สัดส่วนของรายการกระจายเสียงของสถานีวิทยุจุฬาฯ จึงเป็นดังนี้

- รายการวิชาการและความรู้ทั่วไป 44%
- รายการข่าว 16%
- รายการบันเทิง 40%

จากสัดส่วนรายการกระจายเสียงดังกล่าวเห็นได้อย่างชัดเจนว่า สถานีวิทยุจุฬาฯ มีการเน้นรายการเชิงความรู้ทางวิชาการเพิ่มขึ้น รายการต่างๆ ที่สถานีวิทยุจุฬาฯ จัดขึ้นนั้น สามารถแบ่งรายการตามประเภทหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้ 4 ประเภท ได้แก่²⁴

1. รายการที่เจ้าหน้าที่ของสถานีฯ จัด ส่วนใหญ่เป็นรายการเพลง รายการสารบันเทิง และรายการข่าว ได้แก่ ข่าว 15 นาที (คุยเฟื่องเรื่องข่าว) ข่าว 5 นาที (ข่าวสารจากจุฬาฯ) เพลงไทยสากล เพลงไทยบ้ายโมง เพลงลูกทุ่ง บ้าย 2 โมง เพลงสากล พักอารมณ์ เพลินเพลงฯ เฮสเตอร์พ็อพ เพลงลูกทุ่ง (19.30-20.00 น. และ 18.15-19.00 น.) ดนตรีคลาสสิก สารบันเทิง (สารหน้ารู้) สารบันเทิง (มิวสิกสปอร์ต) เพลงจากสถานีทุกช่วง

2. รายการที่อาจารย์ หรือหน่วยงานภายในจุฬาฯ รับผิดชอบ โดยมี อาจารย์หรือบุคลากรมาดำเนินรายการได้แก่ ตอบปัญหาชีวิตประจำวัน สารคดีจาก สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาฯ วิทยานิพนธ์ กฎหมายและประชาชน วิเคราะห์ข่าว รอบตัวเรา สันทนาการนิสิต ปกิณกะประชาชนปไตย กีฬาปริทัศน์จิตวิทยา พาที่ จุฬาฯ สัมพันธ์ อุดมศึกษาปริทัศน์ คุยกับคุณหมอ เศรษฐกิจชาวบ้าน จุฬาวาทิต

3. รายการในส่วนที่ศูนย์ผลิตรายการและอุปกรณ์การศึกษา ฝ่ายการศึกษาต่อเนื่องรับผิดชอบ ได้แก่ ไทยศึกษา ชนรรมชาติคือชีวิต ชุรกิจหน้ารู้ ภาษาอังกฤษ

24. สถานีวิทยุจุฬาฯ, "รายการวิทยุแบ่งตามประเภทของหน่วยงานที่รับผิดชอบ (ข้อมูลเดือน ธันวาคม 2533)," (อัดสำเนา)

จากเกร็ด พุดจาประสาช่าง ปกิณกะเทคโนโลยี สันกักงานวิจัย เพื่อลูกรัก วิทยา
3 นาที่ สัตวแพทย์สนทนา

4. รายการที่หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจรับผิดชอบ คือรายการ
ประเภทข่าวสารความรู้ ซึ่งมีอยู่ 4 รายการคือ รายการโทรทัศน์สำหรับประชาชน
จัดโดยองค์การโทรทัศน์แห่งประเทศไทย รายการก้าวไกลกับการสื่อสาร จัดโดย
การสื่อสารแห่งประเทศไทย รายการสาระจรรยา จัดโดยการทางพิเศษแห่ง
ประเทศไทย รายการสังคีตศิลป์ จัดโดยฝ่ายเผยแพร่ฯ กรมศิลปากร

จะเห็นได้ว่ารายการกระจายเสียงมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไป คือมี
รายการวิชาการความรู้รายการสารคดีเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีรายการภาคบันเทิงที่
หลากหลายประเภททั้งเพลงสากลต่างๆ เพลงไทยเดิม เพลงไทยสากลและเพลง
ลูกทุ่ง การที่มีรายการบันเทิงที่หลากหลายมากขึ้นนี้ ศาสตราจารย์ อภรณ์ เก่งพล
ได้อธิบายว่า^{๒๕}

... จนกระทั่งผมเป็นนายสถานีฯผมก็ยังใช้คำว่าสารสนเทศการ
อย่างมีรสนิยมนอยู่ คือหมายถึงว่าเพลงไทยบางอย่าง โดยเฉพาะ
เพลงลูกทุ่งผมให้เปิดได้ แต่ต้องไม่ใช่เพลงหยายค้าย จุดประสงค์
นั้นผมก็ยังถืออยู่ในสมัยผม เพียงแต่ผมเปลี่ยนว่าเพลงไทยก็ฟังได้
ซึ่งจะส่งผลต่อการให้บริการความรู้ทางวิชาการแก่สังคม เนื่อง
จากการที่อยู่ๆ เราเอาวิชาการหรือหน้าที่พลเมืองหรือศีลธรรมไป
สอนชาวบ้านเขาก็คงไม่มีใครเขาฟัง ผมจึงเอาเพลงไปเปิด
ไปดึงเขามา แล้วเขาจะติดตาม เมื่อเรามีอะไรที่นี้จะสอนเขาได้

ดังนั้นรายการบันเทิงที่หลากหลายยังเป็นหนึ่งในการสร้างความสนใจ
แก่ประชาชนให้ติดตามฟัง รายการของสถานีวิทยุจุฬาฯ จะได้นำเสนอรายการเชิง
วิชาการความรู้แก่ประชาชนต่อไป

25. สัมภาษณ์ อภรณ์ เก่งพล, 7 พฤษภาคม 2536.

สำหรับเวลาการกระจายเสียงจากเดิมที่สถานีฯ ได้ส่งกระจายเสียง เป็นช่วงเวลาก็ได้เปลี่ยนแปลงให้มีการขยายเวลากระจายเสียง เรื่อยมาจนกระทั่ง มีในปี พ.ศ. 2533 มีการส่งกระจายเสียงทุกวันต่อเนื่องกัน ตั้งแต่เวลา 09.00- 23.30 น. โดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 101 ชั่วโมง 30 นาที

ดังนั้นจากนโยบายและวัตถุประสงค์ที่เปลี่ยนแปลงไปจึงได้ส่งผลต่อ โครงสร้างของสถานีวิทยุจุฬาฯ ที่มหาวิทยาลัยได้มีการควบคุมผ่านฝ่ายวิชาการ เพื่อให้สถานีวิทยุได้แสดงบทบาทของสื่อมวลชนต่อสังคมในการให้บริการการศึกษา อีกทั้งได้เริ่มมีการดำเนินงานในรูปธุรกิจเกิดขึ้นโดยการให้บริการโฆษณาและบริการธุรกิจอื่น เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถนำรายได้ เข้าสู่มหาวิทยาลัยที่สถานีวิทยุจุฬาฯ สามารถจะนำมาใช้ในการดำเนินงานต่อไป

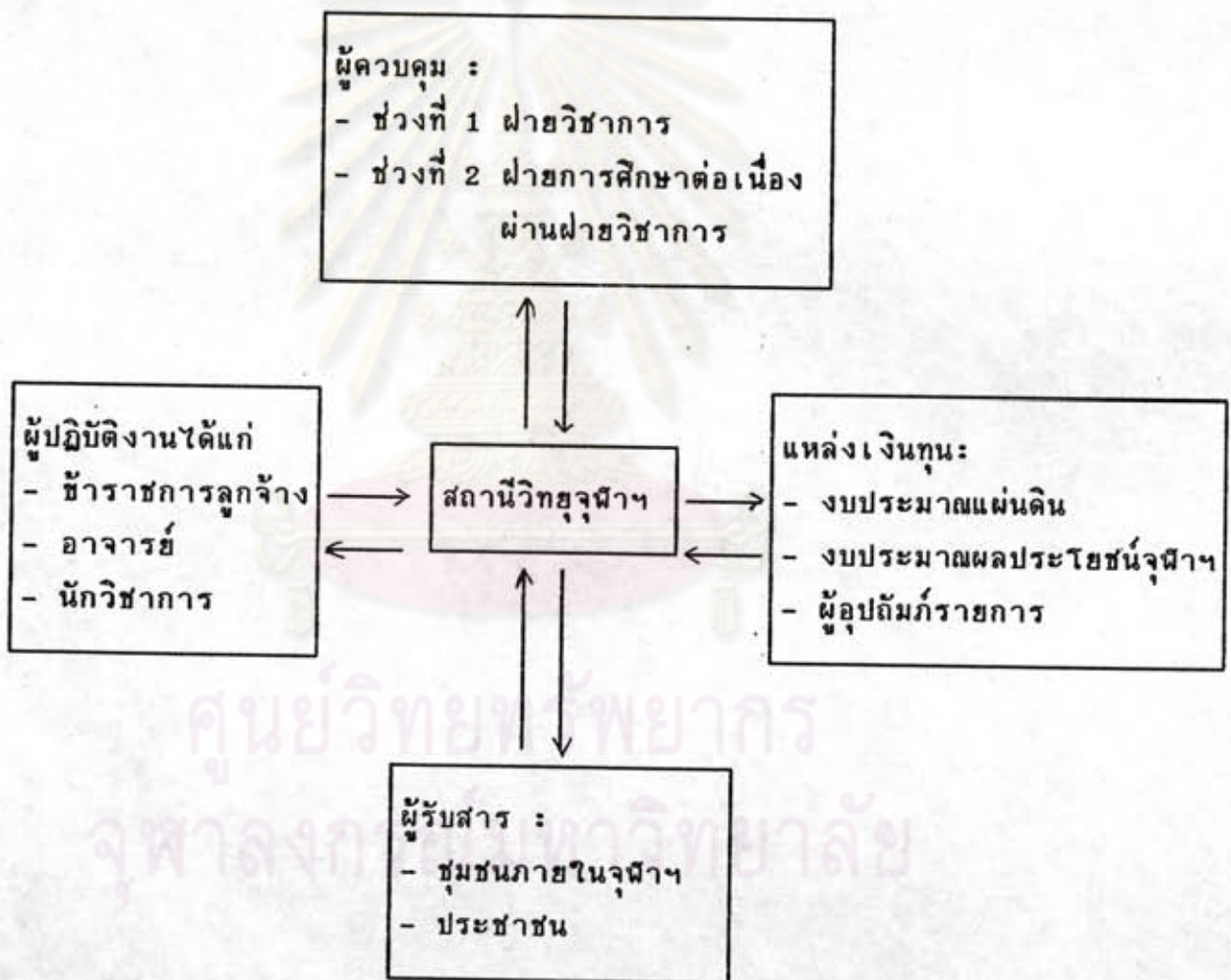
แต่ถึงกระนั้นการที่มีลักษณะเป็นหน่วยงานราชการภายใต้การดำเนินงานของฝ่ายการศึกษาต่อเนื่องและคณะกรรมการบริหารสถานีฯ อีกทั้งยังมีการ ควบคุมเหนือขึ้นไปอีกลำดับชั้นคือฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัย เพื่อให้สถานีฯ ได้ทำ หน้าที่หลักในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมในฐานะหน่วยงานของจุฬาฯ ซึ่งมี ผลกระทบต่อการดำเนินงานของสถานีฯ ที่ไม่อาจมีอิสระในฐานะสื่อมวลชนของสังคม ได้อย่างเต็มที่ เพราะต้องถูกควบคุมด้านนโยบายการบริหารงานและการดำเนินงาน จากผู้มีอำนาจบังคับบัญชาหลายลำดับชั้นทำให้เกิดความล่าช้าและซ้ำซ้อน นอกจากนี้ แล้วในการดำเนินงานภายใต้ระบบราชการยังทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในด้านการ งบประมาณ และการขาดการควบคุมในเชิงสื่อมวลชนจึงทำให้มีแต่การระดมสรรพ กำลังจากจุฬาฯ ในการเสนอรายการทางวิชาการแต่ขาดบุคลากรที่มีความสามารถใน เชิงสื่อมวลชนมาจัดรายการวิทยุ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลกระทบต่อคุณภาพการผลิต รายการที่ยังไม่ตรงกับสิ่งที่ประชาชนต้องการ ทำให้สถานีฯ ยังไม่สามารถตอบสนอง ต่อความต้องการของสังคมได้อย่างแท้จริง เพราะคงเป็นเพียงแค่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ เป็นกระบอกเสียงให้กับมหาวิทยาลัยเท่านั้น

อย่างไรก็ดีสถานีวิทยุจุฬาฯ ภายใต้สังกัดฝ่ายวิชาการได้ดำเนินงานมา จนกระทั่งปี พ.ศ. 2535 ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คือ ศาสตราจารย์ นพ. จรัส สุวรรณเวลา อธิการบดี ก็ได้มีแนวความคิดและนโยบายที่นอกเหนือไปจากวัตถุประสงค์เดิมที่ผ่านมา

ในการที่ต้องการให้สถานี่มีความเป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาทต่อสังคมมากยิ่งขึ้น โครงสร้างองค์กรของสถานี่วิทยุจุฬาฯจึงได้รับการปรับปรุงอีกครั้งเพื่อขนานรับกับนโยบายดังกล่าว

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าลักษณะโครงสร้างของสถานี่วิทยุจุฬาฯในรูปแบบการให้บริการวิชาการแก่สังคมมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ภายในโครงสร้างตามลักษณะของสถานี่วิทยุจุฬาฯในรูปแบบการให้บริการวิชาการแก่สังคม

ภาพที่ 1

ในฐานะบุคคลสำคัญในการจัดตั้งสถานีวิทยุจุฬาฯ เมื่อปี พ.ศ. 2508 จอมพล ประภาส จารุเสถียร อดีตอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีทำบุญครบรอบ 15 ปี และเปิดป้ายสถานีวิทยุจุฬาฯ คณะครูศาสตร์ พร้อมทั้งเข้าเยี่ยมชมสถานที่ทำการส่งกระจายเสียงของสถานีฯ เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2523 โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล อธิการบดีในขณะนั้น และศาสตราจารย์ อากรักษ์ เก่งพล หัวหน้าสถานีฯ ให้การต้อนรับ

ภาพที่ 2

การจับรางวัลผู้โชคดีที่เขียนจดหมายมาร่วมสนุกในโอกาสวันขึ้นปีใหม่
พฤษภาคม 2524 ณ บริเวณห้องส่งกระจายเสียง คณะครุศาสตร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3

ภาพที่ตั้งสถานีวิทยุสุโขทัย บริเวณอาคารวิทยพัฒนา ซึ่งมีการปรับปรุงการติดตั้งเสาอากาศใหม่สูง 100 เมตร และยังคงใช้เป็นสถานที่ทำการจนถึงปัจจุบัน

ระยะที่ 4 ลักษณะสถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์ในรูปวิสาหกิจ (พ.ศ. 2535-ปัจจุบัน)

จากการศึกษาถึงนโยบาย วัตถุประสงค์และโครงสร้างของสถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์ตลอดมาทั้ง 3 ระยะ ซึ่งให้เห็นว่าสถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์มุ่งปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นสื่อภายในชุมชนมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ แม้ว่าในระยะที่ 3 สถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์มีนโยบายที่เริ่มขยายบทบาทออกไปสู่สังคมมากขึ้น แต่ก็ยังเป็นไปในรูปของการเผยแพร่ทางด้านวิชาการเท่านั้น ต่อมาในระยะที่ 4 เมื่อผู้บริหารมหาวิทยาลัยคือ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ จรัส สุวรรณเวลา อธิการบดี ได้ตระหนักถึงความสำคัญของสถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์ที่จะสามารถทำหน้าที่สื่อมวลชนให้แก่สังคมมากขึ้น ตลอดจนเป็นที่พึงให้แก่สังคมได้ ดังนั้นจึงมีการปรับปรุงโครงสร้างของสถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์ไปสู่รูปแบบวิสาหกิจเพื่อให้โครงสร้างดังกล่าวเอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสื่อมวลชนต่อสังคมได้อย่างเต็มที่

แนวทางการพัฒนาเข้าสู่ระยะที่ 4 นั้น เป็นไปตามนโยบายของท่าน อธิการบดี ศาสตราจารย์ นพ. จรัส สุวรรณเวลา ที่ว่า ... สถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์มีบทบาทในสังคมให้มากขึ้นในฐานะสถานีวิทยุของ สถาบันการศึกษาที่ให้ความรู้ในแขนงสาขาวิชาต่าง ๆ นอกจากนี้สถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์ยังต้องมีบทบาทในฐานะสื่อมวลชนในการชี้นำสังคม²⁷ ทำให้มีการปรับทิศทางการก้าวเดินของสถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์ โดยมุ่งจรรโลงบทบาทของสถานีฯ ในการทำหน้าที่สื่อของประชาชน และเป็นที่พึงของสังคมทั้งนี้สถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์จะไม่ใช่เป็นเพียงสื่อของมหาวิทยาลัยแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องทำหน้าที่สื่อมวลชนอย่างเต็มที่ โดยเป็นตัวกลางเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับสถาบัน แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องทำหน้าที่สร้างความจริงหรือเสนอข้อเท็จจริงให้ความรู้โดยตรงไปตรงมา

จากนโยบายของผู้บริหารมหาวิทยาลัยดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้มีการปรับปรุงโครงสร้างของสถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์ ซึ่งการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร

27. สถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์ และสมาคมศิษย์เก่านิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คุยกันสักนิด, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทมติชนจำกัด, 2536), หน้า 7-10.

ของสถานีวิทยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่าด้วยการบริหารงาน
 สถานีวิทยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2535 ได้ระบุว่า สถานีวิทยฯ มีวัตถุประสงค์
 เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ การแสดงบทบาทการเป็นผู้นำสังคม ส่งเสริมศิลป
 วัฒนธรรม ให้การศึกษาแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง เป็นกลไกในการสร้างภาพลักษณ์
 ของมหาวิทยาลัย เป็นแหล่งศึกษาวิจัยด้านสื่อสารมวลชนและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
 ตลอดจนเป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างนิสิตเก่า และนิสิตปัจจุบันกับมหาวิทยาลัย²⁸

การที่มุ่งบทบาทในฐานะสื่อมวลชนมากขึ้น ทำให้มีการควบคุมสถานีฯ
 ในเชิงสื่อมวลชนอย่างมืออาชีพ ซึ่งได้มีการจัดวางตัวผู้ที่เข้ามาบริหารงานสถานีฯ
 ให้เป็นไปตามลักษณะงานสื่อมวลชนมากขึ้นโดยแต่งตั้ง รองศาสตราจารย์ จุมพล
 รอดคำดี จากคณะนิเทศศาสตร์มาดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานีฯ และในฐานะผู้บริหาร
 สถานีวิทยจุฬาลงกรณ์ฯ รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี และคณะกรรมการบริหารงาน
 สถานีวิทยจุฬาลงกรณ์ฯ จึงได้เสนอโครงการปรับปรุงโครงสร้างของสถานีฯ เพื่อแก้ไขปัญหา
 ระบบบริหารและระบบการเงินในอดีตที่ขาดความคล่องตัวและล่าช้า อีกทั้งเพื่อให้
 โครงสร้างได้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานในลักษณะของสื่อมวลชนเพื่อสนองต่อความ
 ต้องการและความจำเป็นในการรับรู้ข่าวสารมากขึ้น ตลอดจนความต้องการศึกษา
 ในระบบทางไกลอย่างต่อเนื่อง โครงการดังกล่าวมีปัจจัยสนับสนุนสำคัญจากเหตุการณ์
 พฤษภาทมิฬ (เดือนพฤษภาคม 2535) ทำให้ได้ผู้บริหารมหาวิทยาลัย นายกสภามหา
 วิทยาลัย ตลอดจนกรรมการสภามหาวิทยาลัยได้ตระหนักในความสำคัญ ของบทบาท
 สถานีวิทยจุฬาลงกรณ์ฯ ในการทำหน้าที่ในฐานะสื่อมวลชนที่มีบทบาทต่อสังคมมากขึ้น เพื่อช่วย
 รักษาความเป็นกลางและช่วยแก้ไขปัญหาบ้านเมือง²⁹ โครงการดังกล่าวจึงได้รับความ
 เห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย

สถานีวิทยจุฬาลงกรณ์ฯ ในโครงสร้างใหม่ตามระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ว่าด้วยการบริหารงานสถานีวิทยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2535 ได้ให้สถานี

28. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, "ระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า
 ด้วยการบริหารงานสถานีวิทยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2535," ข้อที่ 6.

29. สัมภาษณ์ จุมพล รอดคำดี, 25 ธันวาคม 2537.

วิทยุมีฐานะเป็นหน่วยงานหนึ่งของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีระบบบริหารงานที่แยกออกจากระบบราชการ หรือที่เรียกกันว่า การบริหารจัดการของสถานียุ แบบใหม่ ในรูปวิสาหกิจ ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการควบคุมสถานีวิทยุฯ โดยตรงในรูปของคณะกรรมการ ได้แก่ คณะกรรมการอำนวยการ ซึ่งมาจากผู้บริหาร มหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านงานวิทยุกระจายเสียง โดยมีอธิการบดีเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่หลักในการกำหนดนโยบายการบริหารสถานียุให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และคณะกรรมการบริหารสถานียุฯ ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานคณะกรรมการอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่หลักในการบริหารงานของสถานียุฯให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการอำนวยการกำหนด

ส่วนโครงสร้างภายในสถานียุก็ได้มีการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างของระบบบริหารที่แยกออกจากระบบราชการ และโดยผู้ปฏิบัติงานได้แก่พนักงาน ซึ่งมีฐานะเป็นลูกจ้างมหาวิทยาลัย และมีการแบ่งหน่วยงานออกเป็น 3 ฝ่าย คือ 1. ฝ่ายบริหาร ที่นอกจากจะมีแผนกบริหารงานทั่วไป แผนกบัญชีและการเงินแล้วยังมีแผนกการตลาดซึ่งดูแลในเรื่องการวางแผนและวิจัยตลาดตลอดจนการขาย 2. ฝ่ายปฏิบัติการ ประกอบด้วยแผนกผังรายการ แผนกผลิต รายการ แผนกเทคนิคและแผนกข่าว 3. ส่วนบริการพิเศษ ทำหน้าที่ทางด้านวิทยุภัทท์คือการผลิตเทปผลิตสปอร์ตและงานผลิตสื่อโฆษณา ซึ่งจะเป็นฝ่ายที่เสริมรายได้ให้แก่สถานียุ

รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี หัวหน้าสถานีได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างใหม่ในรูปวิสาหกิจนี้ว่า³⁰

... การบริหารโดยทั่ว ๆ ไปแล้วคล้าย ๆ อยู่ที่ผมคนเดียวสั่งการ ได้ซึ่งต่างจากสมัยก่อนที่ผมต้องเสนอให้รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายการศึกษาต่อเนื่องเป็นผู้เห็นด้วยและอนุมัติแต่ปัจจุบันนี้ผมไม่จำเป็นต้องเสนอขออนุมัติใคร ยกเว้นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเงิน เรื่องแก้ไขนโยบาย หรือเรื่องเปลี่ยนแปลงนโยบายซึ่งผมจะต้องขอ

30. สัมภาษณ์ จุมพล รอดคำดี, 25 ธันวาคม 2537.

อนุมัติก่อน แต่หากผมทำอะไรที่อยู่ภายใต้นโยบายที่ได้กำหนดกฎเกณฑ์แล้ว ผมสามารถทำได้เลย

จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรมาเป็นการควบคุมโดยตรงจากผู้บริหารของมหาวิทยาลัยในรูปคณะกรรมการอำนวยการ และคณะกรรมการบริหารสถานียังทำให้ผู้บริหารสถานียังมีอำนาจในการตัดสินใจและดำเนินงานอย่างเป็นอิสระและลดขั้นตอนการทำงานลงได้มากและสะดวกยิ่งขึ้น

การที่สถานีวิทยุจุฬาฯ มีโครงสร้างที่แยกออกจากระบบราชการ ดังนั้นการดำเนินการด้านงบประมาณ การเงินและบัญชีจึงต้องเป็นไปอย่างอิสระจากระบบบัญชีเงินผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัย โดยในระยะเริ่มต้นมหาวิทยาลัยได้จัดสรรเงินผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัยจำนวน 2 ล้านบาท เพื่อให้สถานีวิทยุจุฬาฯ ได้ใช้เป็นทุนประเดิมในการดำเนินงาน ซึ่งสถานีสามารถมีรายได้เป็นของตนเองโดยไม่แสวงหากำไร³¹ โดยบริการอัดเสียง การจัดทำสปอร์ต คำบ่ารุงผู้อุปถัมภ์รายการและบริการโฆษณา ซึ่งหลักเกณฑ์ในการโฆษณามีลักษณะดังนี้คือ³²

1. การโฆษณาตัวสินค้าหรือบริการ สถานีกำหนดประเภทของสินค้าหรือบริการให้เหมาะสมในฐานะที่สถานีวิทยุจุฬาฯ เป็นสื่อมวลชนของสถาบันการศึกษาและเป็นภาพพจน์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. การโฆษณาสินค้าหรือบริการแบบส่งเสริมสร้างภาพพจน์หรือสร้างสรรค์สังคม

31. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, "ระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่าด้วยการบริหารงานสถานีวิทยุจุฬาฯ พ.ศ. 2535," ข้อ 7.

32. คณะกรรมการอำนวยการสถานีวิทยุจุฬาฯ, "มติคณะกรรมการอำนวยการสถานีวิทยุจุฬาฯ ครั้งที่ 1/2536 เรื่องเกณฑ์การให้บริการโฆษณาของสถานีวิทยุจุฬาฯ," 27 กรกฎาคม 2536.

ในการสนับสนุนนโยบายการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นสื่อมวลชนต่อสังคม สถาบันวิทยุจุฬาลงกรณ์มีการจัดหาและปรับปรุงอุปกรณ์การส่งกระจายเสียงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อสามารถส่งกระจายเสียงไปได้กว้างไกลจึงได้ขยายกำลังส่งกระจายเสียงขึ้นเป็น 10 กิโลวัตต์ พร้อมกับขยายพื้นที่ทำการของสถานีฯ ให้เพิ่มขึ้น 7 อาคารวิทยาพัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในส่วนของรูปแบบรายการนั้นได้มีการปรับปรุงรูปแบบรายการให้เหมาะสมกับช่วงเวลาและให้มีเนื้อหาสาระมากขึ้นกว่าเดิมโดยให้เหมาะสมกับผู้ฟังตามหลักการของวิทยุกระจายเสียง³³ โดยมีรายการต่าง ๆ ที่จำแนกตามประเภทหน่วยงานที่รับผิดชอบดังนี้

1. รายการที่สถานีดูแล เป็นรายการที่สถานีฯ จัดเองและรายการที่ร่วมกับคณะหรือสถาบันต่างๆ ในมหาวิทยาลัยจัดโดยมีอาจารย์หรือบุคลากรมาดำเนินรายการ ซึ่งมีทั้งรายการประเภทข่าวที่เคยมีแต่ข่าวราชการ ข่าวการศึกษาและข่าวมหาวิทยาลัย ก็มีการได้ปรับปรุงให้มีข่าวที่หลากหลายเพิ่มขึ้นทั้งข่าวสังคม ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเมือง ข่าวในประเทศ และข่าวต่างประเทศ การวิเคราะห์ข่าว เช่น รายการเจาะข่าวเข้านี้ รายการจับกระแสข่าว รายงานข่าวสั้น 5 นาทีทุกต้นชั่วโมง มีรายการประเภทความรู้ และประเภทสาระบันเทิง เช่น รายการชั่วโมงนักบริหาร จิตวิทยาพาทีคุยกับคุณหมอ อุดมศึกษาปริทัศน์ เปิดโลกสิ่งแวดล้อม เพื่อลูกรัก มิวสิกสปอร์ต ชูรกีจ่น่ารู้ เพลินเพลินกับสุรพล รายการสารคดีสั้นท้ายชั่วโมง "คุยกันสักนิด" ประมาณ 5 นาที เป็นต้น ส่วนรายการประเภทบันเทิงก็ยังคงอยู่ในความดูแลของสถานีฯ เป็นผู้จัดอยู่เช่นเดิม และยังคงเสนอรายการด้วยความเป็นกลางไม่รับจ้างเปิดเพลงเพื่อสนับสนุนศิลปินค่ายใดค่ายหนึ่งและก็ยังคงให้ความสำคัญกับรายการดนตรีคลาสสิก³⁴ แต่รูปแบบรายการบันเทิงก็ได้ปรับปรุงให้มีลักษณะเป็นสาระบันเทิงเพิ่มขึ้น เช่น รายการดนตรีคลาสสิก และรายการจุฬาวาทิต ที่นอกจากจะเป็นการเสนอเพลงต่าง ๆ แล้วยังมีการเสนอถึงรายละเอียดและความรู้เกี่ยวกับผู้ประพันธ์ บทประพันธ์

33. สัมภาษณ์ จุมพล รอดคำดี, 25 ธันวาคม 2537.

34. สัมภาษณ์ เกษม จันทรน้อย, 31 มกราคม 2538.

ท่วงทำนอง อีกด้วย

2. รายการวิทยุจากรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานราชการ ได้แก่รายการไฟฟ้าปริทรรศน์ จัดโดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก จัดโดยองค์การโทรทัศน์แห่งประเทศไทย รายการก้าวไกลกับการสื่อสาร จัดโดยการสื่อสารแห่งประเทศไทย รายการเมืองไทยน่าเที่ยว จัดโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นต้น

3. รายการวิทยุของฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง สถาบันฯยังคงให้ความร่วมมือกับการศึกษาต่อเนื่องในการเผยแพร่รายการวิชาการของฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง เช่น รายการวิทยา 3 นาที รายการเล่านิทานให้ผู้ใหญ่ฟัง รายการคุยกับดนตรี รายการธรรมชาติคือชีวิต รายการภาษาจีนกลาง (ทบทวน) เป็นต้น

จะเห็นได้ว่ารายการส่วนใหญ่จะได้รับการจัดสรรให้มีรายการเชิงวิชาการเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังให้คณาจารย์ที่มาจัดรายการบางท่านปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดรายการวิชาการจากรูปแบบเดิมที่เป็นแบบบรรยายให้มีรูปแบบที่ง่ายต่อการฟังและการเข้าใจโดยสถานีวิทยุจุฬาฯ ได้ร่วมกับศูนย์ผลิตรายการและอุปกรณ์การศึกษา ฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง จัดอบรมเทคนิคการนำเสนอรายการวิชาการให้แก่ผู้จัดรายการของสถานีฯและผู้สนใจทั่วไป ทำให้รายการวิชาการต่างๆ มีการปรับปรุงให้มีการพูดคุยอย่างเป็นกันเองหรือพูดคุยกับวิทยากร เช่น รายการเพลินเพลินกับสุรพล รายการสัตว์แพทย์สนทนา หรือรายการธรรมชาติคือชีวิต เป็นต้น ดังนั้นผู้จัดรายการจะมีลักษณะเปลี่ยนแปลงไป คือนอกจากจะเป็นผู้ให้ความรู้แล้วยังต้องทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการที่จะแลกเปลี่ยนความรู้กับแขกรับเชิญ อันเป็นการสร้างความหลากหลายทางความคิดและเพิ่มสีสันให้แก่รายการให้น่าสนใจมากขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้บางรายการที่ไม่เคยมีการกำหนดรูปแบบรายการมาก่อนก็ได้มีการจัดรูปแบบให้ชัดเจนมากขึ้น เช่น รายการสาระน่ารู้ จะมีการกำหนดว่าวันใดจะเสนอสาระความรู้ในรูปแบบใด เป็นต้น

สถานีวิทยุจุฬาฯยังได้มีการปรับปรุงช่วงเวลาการส่งกระจายเสียงมาเป็นส่งกระจายเสียงทุกวัน ตั้งแต่เวลา 06.00-23.30 น. โดยมีเวลาออกอากาศ

126 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ นับเป็นการขยายเวลาจากเดิมถึง 25%

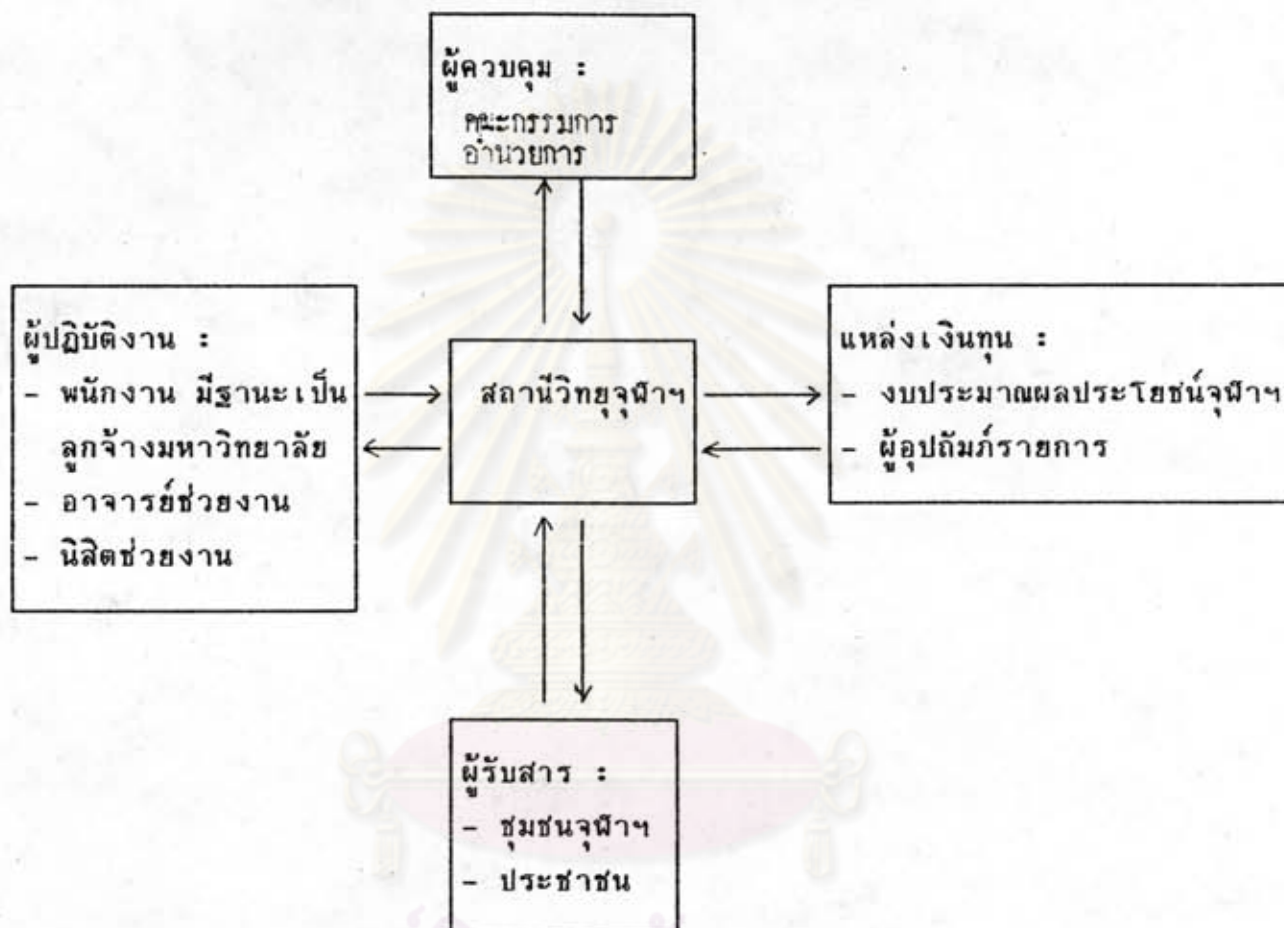
ดังนั้นโครงสร้างของสถานีวิทยจุฬาฯ ในระยะที่ 4 จึงมุ่งที่จะดำเนินงานในเชิงสื่อมวลชนอย่างมืออาชีพโดยมีการปรับไปสู่ระบบการบริหารงานแบบวิชาชีพที่มีระบบบริหารแยกออกจากระบบราชการเพื่อให้สถานีฯ เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานในฐานะสื่อมวลชนควบคู่ไปกับการดำรงสถานภาพของการเป็นสื่อของมหาวิทยาลัยอยู่ด้วย

กล่าวโดยสรุปแล้ว จากการวิเคราะห์โครงสร้างของสถานีวิทยจุฬาฯ ในรูปวิชาชีพพบว่ามีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบต่าง ๆ ตามที่ปรากฏในแผนภูมิดังนี้

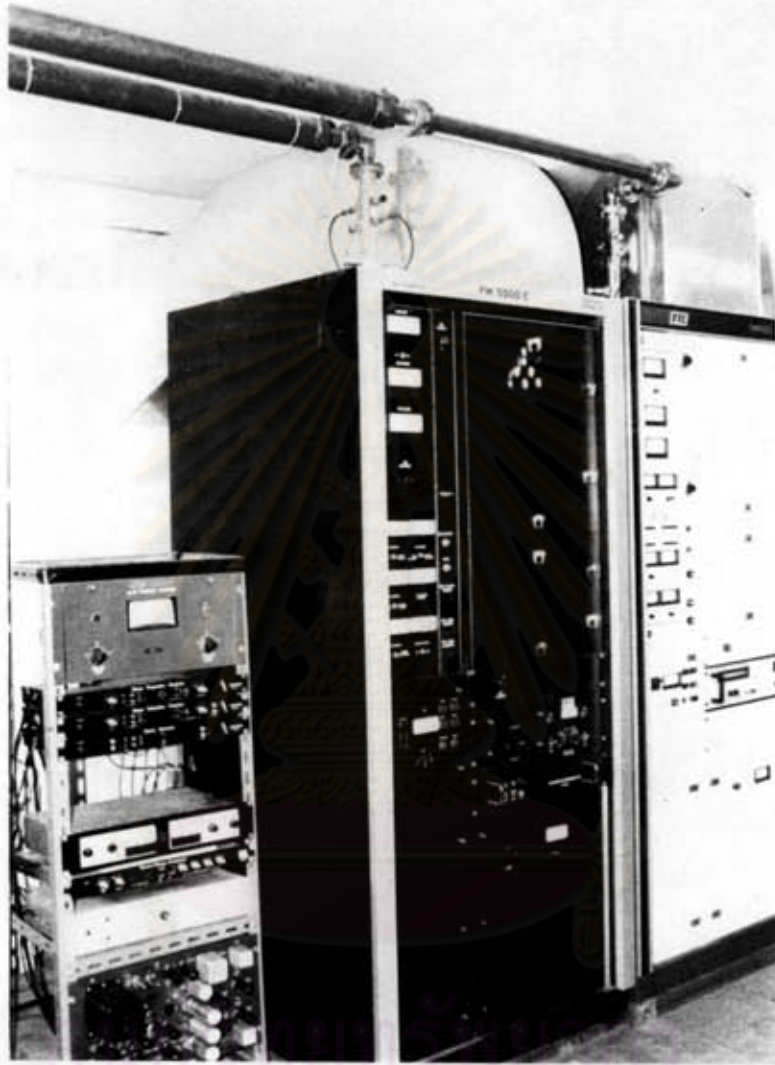

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 4 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโครงสร้างตามลักษณะของสถานีวิจัยจุฬาฯ ในรูปวิสาหกิจ

ศูนย์วิทยาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4

ภาพเครื่องส่งกระจายเสียงใหม่มีกำลังส่ง 10 กิโลวัตต์ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายเสียงให้กว้างไกลยิ่งขึ้น

ภาพที่ 5

สถานีวิทยุจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการปรับปรุงระบบอุปกรณ์การสื่อสารโดยการติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียมเพื่อการรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานีฯ

ศูนย์วิทยุวิทยุโทรคมนาคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ตารางแสดงการเปรียบเทียบนโยบาย วัตถุประสงค์ และโครงสร้างองค์กรของสถานีวิจัยฯ ตามลักษณะสถานีในแต่ละระยะ

<p>ระยะที่ 1 (พ.ศ.2501-2505) ลักษณะสถานีวิทยุทดลองเพื่อกิจการ นิสิต</p>	<p>ระยะที่ 2 (พ.ศ.2508-2520) ลักษณะสถานีวิทยุเพื่อกิจการชุมชน มหาวิทยาลัย</p>	<p>ระยะที่ 3 (พ.ศ.2520-2535) ลักษณะสถานีวิทยุในรูปแบบการให้ บริการวิชาการแก่สังคม</p>	<p>ระยะที่ 4 (พ.ศ.2535-ปัจจุบัน) ลักษณะสถานีวิทยุในรูปวิชาชีพ</p>
<p>ไม่มีนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน แน่นอนเนื่องจากการทดลองใช้ ความรู้ภาคทฤษฎีของนิสิตเกี่ยวกับงาน วิทยุกระจายเสียงมาประยุกต์สู่ภาค ปฏิบัติจนประสบผลสำเร็จ จึงได้ถูกนำ มาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมของสโมสร นิสิต โดยจัดตั้งขึ้นในรูปแบบสถานีวิทยุ ทดลองออกอากาศบนระบบเดิม ซึ่ง เป็นการส่งเสียงตามสาย เพื่อเป็นการ ขยายขอบเขตการส่งกระจายเสียง เกี่ยวกับข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ของสโมสรนิสิตไปสู่บัณฑิตทั้งภายในและ ภายนอกมหาวิทยาลัย</p>	<p><u>นโยบาย</u> การให้การศึกษาก่อนนิสิตและเผยแพร่ ข่าวสารและประชาสัมพันธ์โดยไม่ให้ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนอกระบบการ ศึกษา</p> <p><u>วัตถุประสงค์</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อเผยแพร่ข่าวสารและประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัย - เพื่อให้เป็นอุปกรณ์การศึกษาและมีกปฏิบัติสำหรับนิสิต - เพื่อการสันตนาการ 	<p><u>นโยบาย</u> ให้บริการการศึกษาทั้งการศึกษาต่อ เนื่องแก่ผู้ค้ำอโภกาสและการบริการ สังคม</p> <p><u>วัตถุประสงค์</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อเผยแพร่ข่าวสารและประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัย - เพื่อบริการวิชาการ การศึกษาต่อเนื่อง ความรู้ทั่วไป - เพื่อการสันตนาการ - เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม 	<p><u>นโยบาย</u> การเป็นสื่อมวลชนในการให้การศึกษ การบริการสังคมและการชี้นำสังคม และเป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างนิสิตเก่า นิสิตปัจจุบันและมหาวิทยาลัย</p> <p><u>วัตถุประสงค์</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อเผยแพร่ข่าวสารและประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัย - เพื่อเป็นผู้นำสังคม - เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม - เพื่อให้ความรู้และการศึกษาต่อเนื่อง

ตารางที่ 1 (ต่อ) ตารางแสดงการเปรียบเทียบนโยบาย วัตถุประสงค์ และโครงสร้างองค์กรของสถานีวิจัยฯในแต่ละยุคสมัย (ต่อ)

ระยะเวลาที่ 1 (พ.ศ.2501-2505) ลักษณะสถานีวิจัยทดลองเพื่อกิจการ นิสิต	ระยะเวลาที่ 2 (พ.ศ.2508-2520) ลักษณะสถานีวิจัยเพื่อกิจการชุมชน มหาวิทยาลัย	ระยะเวลาที่ 3 (พ.ศ.2520-2535) ลักษณะสถานีวิจัยในรูปแบบการให้ บริการวิชาการแก่สังคม	ระยะเวลาที่ 4 (พ.ศ.2535-ปัจจุบัน) ลักษณะสถานีวิจัยในรูปแบบวิสาหกิจ
<p>โครงสร้างองค์กร</p> <p>ไม่มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนอย่างเป็นทางการ มีแต่เพียงการควบคุมจากมหาวิทยาลัยในระดับสโมสรนิสิตผ่านทางอาจารย์บรรณารักษ์ และคณะที่ปรึกษาสโมสรนิสิต โครงสร้างองค์กรภายในมีประธานสถานีวิจัย สโมสรวิจัยฯ ทำหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานภายในสถานีวิจัยฯ สถานีวิจัยฯ ได้รับการจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งจากค่านำร่องสโมสรนิสิต และได้รับความสนับสนุนการปฏิบัติงานจาก</p>	<p>โครงสร้างองค์กร</p> <p>โครงสร้างองค์กรชัดเจน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของโศภิต์ศนศึกษากลาง สำนักงานเลขาธิการมหาวิทยาลัย สถานีวิจัยฯจึงเป็นหน่วยงานราชการหนึ่ง นโยบายการปฏิบัติงานจึงมาจากผู้บริหารวิจัยฯและผู้บริหารสถานีวิจัยฯ ราชได้มาจากงบประมาณแผ่นดินและงบพลประโยชน์วิจัยฯ มีรายได้จากผู้อุปถัมภ์ราชการเพียงเล็กน้อย</p>	<p>โครงสร้างองค์กร</p> <p>โครงสร้างองค์กรชัดเจน โศภิต์ศนศึกษาได้การกำกับดูแลของฝ่ายวิชาการ โดยมีคณะกรรมการบริหารสถานีวิจัยฯ ให้คำปรึกษาจนกระทั่งในปี พ.ศ. 2532 ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างเพื่อรองรับหน้าที่หลักในการให้ความรู้ และการศึกษาต่อเนื่องแก่ประชาชน ให้ผู้เชี่ยวชาญระดับฝ่ายการศึกษาต่อเนื่องกำกับดูแลเพิ่มเติมจากองค์กรที่มีอยู่ในระยะที่ 1 สถานีวิจัยฯจึงยังคงเป็นหน่วยงานราชการ</p>	<p>โครงสร้างองค์กร</p> <p>โครงสร้างองค์กรชัดเจน โศภิต์ศนศึกษาสร้างเป็นสถาบันสื่อมวลชนอย่างมืออาชีพ ระบบบริหารงานอิสระจากระบบราชการ แต่ยังคงอยู่ภายใต้มหาวิทยาลัย โศภิต์ศนศึกษาได้ดำเนินการกำกับดูแลทางด้านนโยบายจากคณะกรรมการอำนวยการ และการควบคุมดูแลการบริหารงาน โดยคณะกรรมการบริหาร โดยมีผู้ตรวจสอบภายในและคณะที่ปรึกษาสถานีวิจัยฯคอยให้คำปรึกษา</p>

ศูนย์วิทยุ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 (ต่อ) ตารางแสดงการเปรียบเทียบนโยบาย วัตถุประสงค์ และโครงสร้างองค์กรของสถานีวิจัยฯในแต่ละยุคสมัย (ต่อ)

ระยะเวลาที่ 1 (พ.ศ.2501-2505) ลักษณะสถานีวิจัยทดลองเพื่อกิจการ นิสิต	ระยะเวลาที่ 2 (พ.ศ.2508-2520) ลักษณะสถานีวิจัยเพื่อกิจการชุมชน มหาวิทยาลัย	ระยะเวลาที่ 3 (พ.ศ.2520-2535) ลักษณะสถานีวิจัยในรูปแบบการให้ บริการวิชาการแก่สังคม	ระยะเวลาที่ 4 (พ.ศ.2535-ปัจจุบัน) ลักษณะสถานีวิจัยในรูปแบบวิสาหกิจ
อาจารย์และนิสิต กลุ่มเป้าหมายได้แก่ นิสิตฯ	กลุ่มเป้าหมายได้แก่ ชุมชนภายใน จุฬาฯ คือ นิสิต นิสิตเก่า อาจารย์ และข้าราชการ	ในสังกัดฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัย มีรายได้จากการให้บริการโฆษณาแต่ ก็ยังมีจำกัดเพราะถูกควบคุมนโยบาย ในการโฆษณา สถานียังได้รับการจัดตั้งอย่างถูกต้อง ตามกฎหมาย	สถานียังมีลักษณะที่ไม่ใช่การค้าเต็ม คิว แต่ต้องการผู้อุปถัมภ์รายการและ รายได้จากบริการต่างๆ จากสถานียัง เพิ่มขึ้นเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงตนเอง แต่ไม่แสวงหากำไร

ศูนย์วิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการศึกษานโยบาย วัตถุประสงค์ และโครงสร้างองค์กรของสถานีวิทยจุฬาฯ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า สถานีวิทยจุฬาฯ มีลักษณะต่างๆ ผสมผสานกันไป ทั้งลักษณะของความเป็นสถานีวิทยของส่วนราชการที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ โดยไม่ขัดแย้งต่ออำนาจรัฐ และผู้ปกครอง ในเวลาเดียวกันการที่มีฐานะเป็นสถานีวิทยของจุฬาฯ ดังนั้น สถานีวิทยจุฬาฯ ก็จำเป็นต้องทำหน้าที่เป็นกลไกในการติดต่อสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ให้กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยตรง นอกจากนี้สถานีวิทยจุฬาฯ ยังเป็นสถานีวิทยของสถาบันการศึกษาที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ในการเผยแพร่ความรู้และการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเมื่อผู้บริหารมหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงบทบาทของสถานีวิทยจุฬาฯ ว่า สถานีวิทยจุฬาฯ มิใช่เป็นเพียงชื่อของมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่สถานีวิทยจุฬาฯ ยังสามารถทำหน้าที่ต่างๆ ต่อสังคมทำให้สถานีวิทยจุฬาฯ เป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่ง ที่ต้องให้ความบันเทิงให้ข่าวสารความรู้ต่างๆ แก่สังคมควบคู่กันไป และเมื่อจะต้องดำเนินงานเช่น สื่อมวลชนอย่างมืออาชีพสถานีวิทยจุฬาฯ ก็จำเป็นต้องมีลักษณะเป็นสถานีวิทยเพื่อการค้าในการดำเนินงานเชิงธุรกิจ ที่จะต้องแข่งขันกับสถานีวิทยอื่นๆ เพื่อให้สถานีวิทยมีรายได้และดำรงอยู่ต่อไปได้ ทั้งหมดนี้จะเห็นได้ว่า นโยบาย วัตถุประสงค์ และโครงสร้างองค์กร ได้ทำให้สถานีวิทยจุฬาฯ ปรากฏออกมาในหลายลักษณะ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการแสดงบทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยจุฬาฯ ที่จะต้องดำเนินบทบาทในรูปแบบต่างๆ พร้อมๆ กันไปตามลักษณะของสถานีวิทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย